

Rapport

Danskernes svømmeduelighed, livredningsmæssige færdigheder og holdninger til svømning.

Epinion Capacent for Dansk Svømmeunion

April 2007

Indholdsfortegnelse

1 Konklusion	4
1.1 Resumé	4
1.2 Holdning til svømning.....	4
1.3 Viden om badesikkerhed og barrierer for at svømme	5
1.4 Danskernes svømmefærdigheder	5
1.5 Danskernes livredningsfærdigheder.....	6
1.6 Tilbud om svømning og livredning.....	7
Trods nærhed til svømmefaciliteter er kun få medlemmer af klubber	7
Svømmeundervisningstilbud og svømmeklubber er ikke synlige.....	7
1.7 Befolkningsgrupper, hvor svømmedueligheden og livredningsfærdighederne er dårligst	7
1.8 Forbedringspotentialer	8
2 International sammenligning	10
2.1 Svømmefærdigheder i befolkningerne	10
2.1.1 Den norske befolkning sammenlignet med den danske.....	10
2.1.2 Den tyske befolkning sammenlignet med den danske.....	10
2.2 Svømmefærdigheder blandt børnene.....	11
3 Befolkningsundersøgelse	13
3.1 Indledning og sammenfatning	13
3.1.1 Befolkningens holdning til svømning og livredning	13
3.1.2 Befolkningens fortrolighed og tryghed med vand.....	14
3.1.3 Badesikkerhed og baderåd	14
3.1.4 Ansvar for og barrierer for at lære at svømme	15
3.1.5 Danskernes svømmefærdigheder	15
3.1.6 Danskernes livredningsfærdigheder.....	16
3.1.7 Svømme relateret livshistorie	17
3.1.8 Nærhed til svømmefacilitet og forhold til svømmeklub.....	17
3.1.9 Synlighed omkring undervisningstilbud og svømmeklubber	18
3.2 Deltagerne i undersøgelsen.....	18
3.3 Befolkningens holdning til svømning.....	21
3.3.1 Vigtighed af svømning og livredning	21
3.3.2 Definition af svømning.....	22
3.3.3 Tryghed ved vand.....	23
3.3.4 Viden om badesikkerhed.....	25
3.3.5 Ansvar for at lære svømning	27

3.3.6	Barrierer for at lære svømning.....	28
3.4	Danskernes svømme- & livredningsfærdigheder	30
3.4.1	Fortrolighed med vand	30
3.4.2	Svømmefærdigheder.....	31
3.4.3	Hyppighed af svømning	35
3.4.4	Livredningsfærdigheder	35
3.5	Svømmerelateret historie	40
3.5.1	Tilbud angående svømning og livredning.....	45
4	Forældreundersøgelse	48
4.1	Indledning og sammenfatning	48
4.1.1	Holdning til vigtighed af svømmefærdigheder	48
4.1.2	Holdning til vigtighed af livredningsmæssige færdigheder	48
4.1.3	Vurdering af børnenes svømmefærdigheder.....	48
4.1.4	Tilbud om svømmeundervisning i skolen	49
4.2	Vigtighed af svømning & livredning; generelt og i skoleregi	49
4.3	Forældrenes vurdering af deres børns svømme-færdigheder	52
5	Børneundersøgelse	54
5.1	Indledning og sammenfatning	54
5.1.1	Børnenes holdning til svømning	54
5.1.2	Fortrolighed med vand og svømmefærdigheder.....	54
5.1.3	Tryghed og sikkerhed.....	55
5.1.4	Benyttelse af svømmehalsfaciliteter.....	55
5.1.5	Børnenes kendskab til baderåd	56
5.2	Deltagerne i undersøgelsen.....	56
5.3	Børnenes holdning til svømning	59
5.4	Børnenes svømmefærdigheder og fortrolighed med vand	60
5.5	Tryghed og sikkerhed.....	65
5.5.1	Hyppighed i benyttelsen af svømmefaciliteter	68
5.5.2	Kendskab til baderåd.....	70
6	Metode.....	71
6.1	Befolkningsundersøgelsens gennemførelse	71
6.2	Forældreundersøgelsens gennemførelse.....	71
6.3	Børneundersøgelsens gennemførelse.....	72

1 Konklusion

1.1 Resumé

Undersøgelsen afdækker holdningen til svømning samt det svømme- og livredningsmæssige færdighedsniveau i Danmark.

Undersøgelsen består af en telefoninterviewundersøgelse blandt 1.000 borgere og 500 forældre til børn i alderen 0-16 år samt en spørgeskemaundersøgelse blandt 615 børn i alderen 11-12 år.

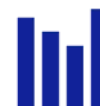
Overordnet viser undersøgelsen viser at:

- Danskerne er meget bevidste omkring svømning og livredning og de finder svømmeduelighed meget vigtig for dem selv og ikke mindst for deres børn.
- Størstedelen af danskerne betragter dem selv som gode svømmere og oplever, at de er fortrolige med vand.
- Mere end en tredjedel af befolkningen og godt hvert femte barn lever dog ikke op til Dansk Svømmeunions definition af svømmeduelighed, der indebærer, at man kan svømme mindst 200 meter.
- På det livredningsmæssige område er der både blandt befolkningen og blandt børnene store andele, der ikke mestrer livredningsfærdighederne.
- Danskernes førstehjælpskompetencer er mangelfulde. En fjerdedel af befolkningen har aldrig lært førstehjælp og for den resterende andel, er behovet for en genopfriskning af førstehjælpen stort.
- Niveautet for svømme- og livredningsmæssige færdigheder er især lavt blandt personer med lavt uddannelsesniveau, lave indkomster, ældre, kvinder samt personer, der ikke har modtaget svømmeundervisning i skolen.
- Svømmeundervisning i skolen er afgørende for hvor mange gode svømmere, der er. Både blandt børnene og i befolkningen under ét.

1.2 Holdning til svømning

Det er vigtigt at kunne svømme.

95 % finder det vigtigt eller meget vigtigt at kunne svømme. Alle forældre finder det vigtigt, at deres børn er fortrolige med vand og praktisk taget alle forældre finder det vigtigt, at deres børn lærer at svømme. Stort set alle børnene vurderer da også svømning som vigtigt (97 %), og 68 % af dem vil gerne være bedre til at svømme, end de er.

Man bør kunne redde en person i land.

96 % af befolkningen finder det vigtigt eller meget vigtigt at kunne redde en person i land. Langt hovedparten af forældrene finder det endvidere vigtigt, at deres børn lærer at redde en anden person i land. For 74 % af forældrene er det vigtigt, at dette finder sted i skoleregi.

Det er forældrene og skolen der har ansvaret.

87 % af befolkningen mener, at "forældrene" er den gruppe, der primært har ansvaret for, at man lærer at svømme. Dernæst følger "skolen" (27 %).

81 % af forældrene mener, at det er vigtigt, at deres børn via skoletilbud lærer at svømme.

1.3 Viden om badesikkerhed og barrierer for at svømme

Danskernes viden om badesikkerhed og baderåd kan forbedres

81 % af befolkningen føler, at de har en god viden om badesikkerhed. Knap hver femte dansker vurderer dog ikke at deres viden om badesikkerhed er god (18 %).

I befolkningen er det 85 %, der angiver, at de kender et eller flere baderåd, men mere end hver 10. kender ingen baderåd (14 %). Blandt børnene er det mere end hver fjerde, der ikke kender nogen baderåd (27 %).

Dårlige svømmehalsfaciliteter er en barriere for at lære at svømme

Deltagerne i undersøgelsen angiver flere barrierer for at lære at svømme i Danmark. Dårlige svømmehalsfaciliteter vurderes til at være den største barriere. Derudover peges der på afstand til svømmehal, helbredsmæssige årsager, kendskab til tilbud om svømmeundervisning samt ventelister i svømmeklubberne.

Det er særligt personer fra hovedstadsområdet, der angiver dårlige svømmehalsfaciliteter og ventelister i svømmeklubberne som barrierer.

1.4 Danskernes svømmefærdigheder

Børnene er mindre trygge i åbent vand

83 % af befolkningen føler sig trygge i vand, selvom der ikke er en livredder i nærheden, og 84 % af befolkningen føler sig trygge i vand, også i åbent vand (hav, sø m.v.). Det er imidlertid 51 % af børnene, der ikke er ligeså trygge ved det åbne vand som svømmehal og swimmingpool.

Fortroligheden med vand er ikke gennemgående

Relativt store andele af den danske befolkning, oplever ikke at være fortrolige med vand. Således er det bl.a. 37 % af befolkningen, der angiver, at de ikke kan slå en kolbøtte i vandet. Knap hver fjerde dansker kan ikke vende sig i vandet fra rygliggende til maveliggende og tilbage igen og tør ikke at have åbne øjne under vand (hhv. 24 % og 23 %). Og for hver femte gælder det, at de ikke kan flyde og/eller tør hoppe i vandet fra bassinkanten på benene eller på hovedet.

Blandt børnene er fortroligheden en anelse større, men godt hver femte barn kan ikke slå en kolbøtte eller flyde.

Danskernes svømmeduelighed kan forbedres

Undersøgelsen peger på, at danske børn og danskere under ét er gode svømmere, vel og mærke baseret på deres egne oplysninger om evne til at svømme uden hjælpemidler. Mere end 9 ud af 10 danskere oplyser således, at de er i stand til at svømme uden hjælpemidler

Ses der på den distance som hhv. befolkningen og børnene kan svømme, er der imidlertid en stor andel, der ikke kan betegnes som svømmeduelige. 34 % af befolkningen og 21 % af børnene kan således ikke svømme de 200 meter, som er den distance, man skal kunne tilbagelægge for at være svømmeduelig i henhold til den nordiske definition af svømmeduelighed.

De voksne svømmer sjældent i forhold til børnene

Mere end 2/3 af den danske befolkning svømmer sjældnere end 1 gang om måneden. Det gælder derimod kun for 28 % af børnene.

1.5 Danskernes livredningsfærdigheder

En tredjedel af befolkningen mestrer ikke livredningsfærdigheder

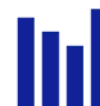
Danskerne har kun til en vis grad tilegnet sig livredningsfærdigheder. Således er det mere end halvdelen af befolkningen, der ikke kan dykke 2-3 meter ned (51 %). Halvdelen kan ikke bjærge et andet menneske og 4 ud af 10 kan ikke træde vande. 30 % oplyser, at de ikke mestrer nogen af ovennævnte livredningsfærdigheder.

For 62 % gælder det også, at de ikke har aflagt en livredderprøve eller lignende.

Blandt børnene er færdighedsniveauet inden for livredning også mangelfuldt, således kan 61 % af børnene fx ikke bjærge en kammerat.

Førstehjælpskompetencen i befolkningen er støvet

Hver fjerde dansker har ikke lært førstehjælp. Og blandt dem, der har lært førstehjælp, er det kun 20 %, der har fået førstehjælpen genopfrisket in-

denfor det sidste år. Således vil knap halvdelen af dem, der har lært førstehjælp, heller ikke vil betegne sig selv som gode førstehjælpere (44 %).

1.6 Tilbud om svømning og livredning

Svømmeundervisning i skolen er udbredt

2 ud af 3 i befolkningen har modtaget svømmeundervisning i skolen, og 89 % af de 11-12-årige børn har modtaget svømmeundervisning i skolen.

De fleste danskere har da også lært at svømme i skolen, mens en lidt mindre andel har lært det af sine forældre og en endnu mindre del har lært det i en svømmeklub.

Spørger man forældrene er det imidlertid kun ca. 75 % af børnene, der har eller forventes at modtage svømmeundervisning i skolen. Dvs. 25 % af børnene, vil ifølge forældrene ikke få tilbudt svømmeundervisning i skolen.

Trods nærhed til svømmefaciliteter er kun få medlemmer af klubber

Knap 9 ud af 10 angiver, at de har mindre end en halv time til svømmefaciliteter (87 %). Det er dog kun 7 % af befolkningen der i dag er medlem af en svømmeklub. 16 % af danskerne udtrykker dog ønske eller interesse for medlemskab af en svømmeklub.

Svømmeundervisningstilbud og svømmeklubber er ikke synlige

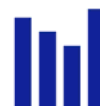
Befolkningen giver udtryk for, at synligheden af såvel svømmeklubbernes tilbud som svømme- og livredningsmæssige undervisningstilbud lader noget tilbage at ønske. 34 % vurderer at svømmeklubbernes tilbud slet ikke er synlige, og 46 % vurderer at tilbud omkring svømme- og livredningsundervisning slet ikke er synlige.

1.7 Befolkningsgrupper, hvor svømmedueligheden og livredningsfærdighederne er dårligst

I forhold til det svømme- og livredningsmæssige færdighedsniveau blandt den voksne danske befolkning samt blandt de danske børn i alderen 11 til 12 år, er der grupper i befolkningen, der gennemgående er dårligere svømmere og livreddere end gennemsnittet. Det bør derfor overvejes om der i relation til nedenstående grupper skal tænkes i særlige tiltag og indsatsområder.

Svage grupper blandt befolkningen

De grupper i befolkningen, der er mindst fortrolige med vand, og som har den dårligste svømmeduelighed, det dårligste kendskab til badesikkerhed

samt i laveste omfang mestrer livredningsfærdigheder, herunder førstehjælp, er følgende:

- Kvinderne
- De ældre personer (56 år eller derover)
- Personer i lavindkomstgrupper
- Personer med lavt uddannelsesniveau
- Personer, der ikke har modtaget svømmeundervisning i skolen.

Svage grupper blandt børnene

Blandt børnene, er de, der er mindst trygge ved vand, og som har de dårligste svømme- og livredningsmæssige færdigheder samt det dårligste kendskab til baderåd følgende:

- Børn på de lavere klassetrin
- Børn der ikke har modtaget svømmeundervisning
- Børn der ikke har gået til svømning

Selvom der formentlig er sammenfald mellem de børn, der befinder sig på de laveste klassetrin og de børn, der endnu ikke har modtaget svømmeundervisning, understreger ovenstående grupperinger blot vigtigheden af at børnene modtager dette tilbud, hvis deres svømme- og livredningsmæssige færdigheder skal forbedres.

1.8 Forbedringspotentialer

Med afsæt i ovenstående resumé af resultaterne for undersøgelsen, kan der med fordel for særligt de 'svage' grupper i befolkningen, men også for befolkningen generelt, tænkes i indsatser, der:

- Udbreder viden om badesikkerhed til den resterende femtedel af befolkningen.
- Forbedrer svømmehalsfaciliteterne, hvilket vil kunne få en positiv afsmitning på svømmehyppigheden blandt befolkningen.
- Bidrager til en genopfriskning af førstehjælpskompetencen blandt befolkningen.
- Afhjælper de manglende livredningsfærdigheder blandt den resterende tredjedel af befolkningen.
- Skaber bedre synlighed omkring såvel svømmeklubbernes tilbud som svømme- og livredningsmæssige undervisningstilbud generelt. Der kan her med fordel tænkes i udformningen af en kommunikationsplatform, hvor menige danskere kan finde information omkring svømmefaciliteter og svømmeklubbernes tilbud mv.

- Højner svømmefærdighederne blandt den voksne og ældre del af befolkningen. Her kan tilbud om svømning til voksne og ældre med fordel tilrettelægges og synliggøres.
- Særligt for børnenes vedkommende, at bidrage til større tryghed i åbent vand. I den forbindelse må tilbud om svømmeundervisning i skoleregi betragtes som et væsentligt bidrag til skabelsen af en sådan tryghedsfølelse.

2 International sammenligning

Hovedparten af danskerne er gode svømmere, men hvordan er vores niveau i sammenligning med lande omkring os? Der er ikke foretaget nogen international undersøgelse og kun få nationale undersøgelser er gennemført og/eller er sammenlignelige med nærværende undersøgelse af forholdene i den danske befolkning.

Der er imidlertid gennemført undersøgelser i Norge og i Tyskland, der til en vis grad kan sammenlignes med de danske resultater beskrevet i denne undersøgelse.

Hovedindtrykket er, at danskerne er på niveau med nordmændene og lidt bedre svømmere end tyskerne.

2.1 Svømmefærdigheder i befolkningerne

2.1.1 Den norske befolkning sammenlignet med den danske

I Danmark kan 34 % af befolkningen ikke svømme mere end 199 meter. I Norge gælder det tilsvarende for ca. 37 %. Med oversættelsesforbehold må det konkluderes at være samme niveau.

I Norge viser det sig ligesom i Danmark, at svømmedueligheden er størst blandt den yngre del af befolkningen.

2.1.2 Den tyske befolkning sammenlignet med den danske

Knap 10 % af den tyske befolkning kan ikke svømme. I Danmark er andelen 9 %.

Knap 29 % af tyskerne betragter sig selv som en "meget god/ god svømmer" og knap 48 % som en gennemsnitlig svømmer. Der kan ikke sammenlignes direkte med nærværende danske undersøgelse, bl.a. fordi kategorierne i sig selv er forskellige, men også fordi tyskerne kan oplyse sig selv som gennemsnitlig i forhold til andre tyskere.

Dette in mente er de sammenlignelige andele i befolkningen i Danmark, at 37 % finder, at de "i høj grad" kan beskrive sig selv som 'en sikker svømmer' og 42 % som "i nogen grad". Det er altså noget højere end for tyskerne.

I Tyskland er forældrene på samme måde som i Danmark blevet spurgt i forhold til om deres børn kan svømme. Blandt de tyske forældre oplyser 66

%, at deres børn kan svømme, mens det tilsvarende tal i Danmark er 76 %.

Der er tilsyneladende en lidt større andel af tyskerne, der har lært at svømme før de fylder 11 år end tilfældet er i Danmark. I Tyskland er det knap 81 %, mens det i Danmark er 66 %.

2.2 Svømmefærdigheder blandt børnene

I Danmark har vi undersøgt børnenes svømmefærdigheder blandt 11-12-årige, mens en tilsvarende undersøgelse i Norge har omhandlet børn på 5. klassestrin, dvs. 10-årige. Dette skal der, sammen med nogle forskelle i spørgsmålsformuleringer og svarkategorier, tages højde for, når vi nedenfor foretager sammenligningerne mellem de norske og de danske børns svømmefærdigheder.

Tabel 1 viser en sammenstilling af tilnærmelsesvis sammenlignelige mål for børnenes svømmeevner og forhold til svømning, undervisning og faciliteter i Danmark og Norge.

Tabel 1: Børns svømmefærdigheder i Norge og Danmark

	Norge	Danmark
Svømme uden hjælpemidler	93 %	97 %
Svømme 200 meter eller mere	41 %	69 %
Svømme 1.000 meter eller mere	5 %	29 %
Svømmeundervisning i skolen	46 %	89 %
Ugentligt besøg i svømmehal	16 %	39 %

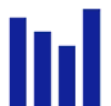
Herudover omhandler undersøgelsen i Norge en del andre af de temaer, som også behandles i den danske undersøgelse, men på en måde, der gør resultaterne lidt sværere at sammenligne.

Det gælder bl.a.:

- 55 % af de norske elever angiver, at de finder "let at hoppe fra kanten med hovedet først". De danske elever svarer for 97 % vedkommende, at de "kan hoppe i vandet fra bassinkanten på hovedet eller benene".
- 88 % norske elever mener "det er let at dykke", 60 % af de danske elever "kan dykke 3 meter ned".

- 80 % norske elever mener *ikke* "at det er ækelt at få hovedet under vand", mens 90 % af de danske elever "kan lide at hovedet under vand".
- 11 % norske elever mener "det er ubehageligt at være i den dybe ende af bassinet", mens 17 % af de danske elever "i mindre grad" eller "slet ikke" føler sig trygge og rolige, når det er dybt.

3 Befolkningsundersøgelse

Helt overordnet vurderer danskerne svømning og fortrolighed med vand vigtigt, og de vurderer sig selv som gode svømmere.

For betydelige andele af befolkningen er de svømme- og livredningsmæssige færdigheder dog ikke tilfredsstillende. Dette er særligt udbredt i bestemte dele af befolkningen. Således er kvinder, ældre personer, lavindkomstgrupper og folk med lavt uddannelsesniveau dårligere svømmere og livredere end øvrige dele af befolkningen. Samme forhold gør sig gældende for personer, der ikke har modtaget svømmeundervisning i skolen.

At yngre generelt er bedre svømmere end ældre hænger formentlig sammen med at en større andel af de yngre er blevet tilbudt svømmeundervisning i skolen. Samlet set har 2 ud af 3 i befolkningen modtaget svømmeundervisning i skolen. Undersøgelsen sandsynliggør med andre ord, at svømmeundervisning i skolen øger andelen af gode svømmere.

3.1 Indledning og sammenfatning

I denne undersøgelsesdel indgår i alt 1.000 borgere i Danmark. Heraf er de 49 % mænd og de 51 % er kvinder. Nedenfor sammenfattes undersøgelses- og analyseresultaterne for denne befolkningsundersøgelse.

3.1.1 Befolkningens holdning til svømning og livredning

Befolkningen finder det vigtigt at kunne svømme. Undersøgelsen viser at:

- 95 % af befolkningen finder det vigtigt eller meget vigtigt at kunne svømme.
- Jo højere uddannelsesniveau man har, desto mere vigtigt finder man det at kunne svømme.
- Modtagere af svømmeundervisning i skolen, vurderer det vigtigere at kunne svømme end ikke-modtagere.

Befolkningen finder det ligeledes vigtigt at man kan redde en person i land:

- 96 % af befolkningen finder det vigtigt eller meget vigtigt at kunne redde en person i land.

Befolkningen betragter først og fremmest svømning som en almen færdighed:

- 68 % mener at svømning er en almen færdighed, 17 % mener, at det er en fritidsinteresse, mens 12 % mener, at det er en decideret sportsgren
- Yngre personer betragter i højere grad end ældre svømning som en almen færdighed.
- Modtagere af svømmeundervisning i skolen er mere tilbøjelige til at betegne svømning som en almen færdighed end ikke-modtagere.

3.1.2 Befolkningens fortrolighed og tryghed med vand

Befolkningen er overordnet forholdsvis tryk ved vand.

83 % føler sig trykke i vand, selvom der ikke er en livredder i nærheden.

Der er dog store forskelle befolkningsgrupper imellem:

- Kvinder er mindre trykke end mænd.
- Lavindkomstgrupper er mindre trykke end højere indkomstgrupper.

84 % føler sig trykke i vand, også i åbent vand (hav, sø m.v.)

Også her gælder det, at er store forskelle befolkningsgrupper imellem:

- Kvinder er mindre trykke end mænd.
- Ældre er mindre trykke end yngre.
- Lavindkomstgrupper er mindre trykke end højere indkomstgrupper.
- Lavt uddannede er mindre trykke end personer med videregående uddannelser.
- Personer der ikke har modtaget svømmeundervisning i skolen er mindre trykke end personer, der har modtaget denne undervisning.

3.1.3 Badesikkerhed og baderåd

81 % af befolkningen oplever, at de har en god viden om badesikkerhed. Dog er dette ikke tilfældet for ca. hver femte dansker. Folk der har modtaget undervisning i skolen oplever i højere grad end personer, der ikke har modtaget undervisning i skolen, at de har viden om badesikkerhed.

85 % af deltagerne angiver, at de kender ét eller flere baderåd. De mest kendte er:

- "Gå aldrig i vandet alene"
- "Gå ikke længere ud, end til navlen"
- "Svøm altid langs kysten"

- "Pas på, og se efter strøm"

Analyserne viser desuden, at der er grupper i befolkningen, hvor kendskabet til baderådene er mindre udbredt. Det gør sig gældende blandt:

- Lavere indkomstgrupper.
- Personer med lavere uddannelsesniveau.
- Personer der ikke har fået tilbudt svømmeundervisning i skolen.

3.1.4 Ansvar for og barrierer for at lære at svømme

87 % af befolkningen mener, at "forældrene" er den gruppe, der primært har ansvaret for, at man lærer at svømme. Dernæst følger "skolen" (27 %), mens 20 % mener at ansvaret for at lære at svømme, hviler på én selv.

Deltagerne i undersøgelsen angiver flere barrierer for at lære at svømme i Danmark. Heriblandt er de største:

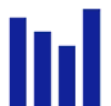
- Dårlige svømmehalsfaciliteter
- Afstanden til svømmehallen
- Helbredsmæssige årsager
- Intet kendskab til tilbud om svømmeundervisning
- Ventelister i svømmeklubberne.

3.1.5 Danskernes svømmefærdigheder

Relativt store andele af befolkningen, oplever sig ikke fortrolige med vand. 37 % af befolkningen angiver, at de ikke kan slå en kolbøtte i vandet. Knap hver fjerde dansker kan ikke vende sig i vandet fra rygliggende til maveliggende og tilbage igen og tør ikke at have åbne øjne under vand (hhv. 24 % og 23 %). Og for hver femte gælder det, at de ikke kan flyde og eller tør hoppe i vandet fra bassinkanten på benene eller på hovedet.

Undersøgelsen peger på, at danske børn og danskere under ét er gode svømmere, vel og mærke baseret på deres egne oplysninger om evne til at svømme uden hjælpemidler. Mere end 9 ud af 10 danskere oplyser således, at de er i stand til at svømme uden hjælpemidler.

Ses der på den distance som befolkningen kan svømme, er der imidlertid en stor andel, der ikke kan betegnes som svømmeduelige. 34 % af befolkningen kan således ikke svømme de 200 meter, som er den distance, man skal

kunne tilbagelægge for at være svømmeduelig i henhold til Dans Svømmeunions definition.

67 % oplyser, at de kan svømme mere end 200 meter. 29 % kan tilmed svømme mere end 1.000 meter.

Analysen viser dog også samtidig, at der er store forskelle i befolkningen med hensyn til såvel fortroligheden i vandet, sikkerheden som svømmer samt evnen til at svømme. Det viser sig således at:

- Mænd er mere fortrolige med vand, mere sikre svømmere og bedre til at svømme langt end kvinder.
- Yngre personer er mere fortrolige med vand, mere sikre svømmere og bedre til at svømme end ældre.
- Modtagere svømmeundervisning i skolen er mere trygge, mere sikre svømmere og bedre til at svømme end ikke-modtagere af svømmeundervisning i skolen.
- Personer i højere indkomstgrupper er mere trygge, mere sikre svømmere og bedre svømmere end personer i lavere indkomstgrupper.
- Personer med højere uddannelsesniveau er mere trygge, mere sikre svømmere og bedre svømmere end personer med lavere uddannelsesniveauer.

I nævnt rækkefølge har danskerne sværest ved at svømme mere end 50 meter i disciplinerne: Butterfly (88 %), Crawl (49 %) og Rygsvømning (37 %).

Hvor hyppigt svømmer danskerne?

Mere end 2/3 af den danske befolkning svømmer "sjældnere end 1 gang om måneden" (51 %) eller "aldrig" (14 %). For kun 3 % af danskerne er det tilfældet, at man svømmer mere end 2 gange om ugen og 12 % svømmer 1-2 gange om ugen. Danskernes hyppighed i forhold til at svømme er således relativt lav.

3.1.6 Danskernes livredningsfærdigheder

Danskerne har kun til en vis grad tilegnet sig livredningsfærdigheder. Således er det mere end halvdelen af befolkningen, der ikke kan dykke 2-3 meter ned (51 %). Halvdelen kan ikke bjærge et andet menneske og 4 ud af 10 kan ikke træde vande. 30 % oplyser, at de ikke mestrer nogen af ovennævnte livredningsfærdigheder.

Igen er tendensen, at mændene, den yngre del af befolkningen, modtagere af svømmeundervisning i skolen, personer med høj indkomst samt personer

med højt uddannelsesniveau, i større omfang end øvrige mestrer livredningsfærdighederne.

62 % har ikke aflagt en livredderprøve el. lign. Lidt under 30 % har aflagt bassinprøven, mens hver femte dansker (20 %) har aflagt livredderprøven. Andelen der har aflagt sidstnævnte prøver overstiger antallet af udstedelser, hvorfor noget tyder på, at danskerne ikke er bekendte med, hvad ovenstående prøver reelt dækker over.

Hver fjerde dansker har ikke lært førstehjælp. Og blandt dem, der har lært førstehjælp, er det kun 20 %, der har fået førstehjælpen genopfrisket indenfor det sidste år. Således vil knap halvdelen af dem, der har lært førstehjælp, heller ikke vil betegne sig selv som gode førstehjælpere (44 %).

3.1.7 Svømme relateret livshistorie

Hovedparten af befolkningen har lært at svømme inden det fyldte 16. år (96 %).

Over halvdelen af deltagerne angiver, at de har lært at svømme i en svømmehal (53 %), mens hver tredje har lært at svømme i åbent vand (33 %), mens den resterende andel (knap 15 %) har lært at svømme i et friluftsbad eller i en udendørs pool. Ældre har primært lært at svømme i åbent vand, hvorimod yngre har lært det i svømmehal.

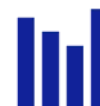
Denne tendens indebærer en risiko for at den yngre del af befolkningen på sigt bliver utrygge i åbent vand, da de kun vænnes til at svømme i bassin eller det man kan kalde "et sterilt miljø". Særligt hvis der ikke tænkes i tilbud omkring svømmeundervisning i åbent vand.

Flest har lært at svømme i skolen, mens en lidt mindre andel har lært det af sine forældre og en endnu mindre del har lært det i en svømmeklub, mens en rest oplyser, at de har lært sig selv at svømme.

3.1.8 Nærhed til svømmefacilitet og forhold til svømmeklub

Knap 9 ud af 10 angiver, at de har mindre end en halv time til svømmefaciliteter (87 %).

7 % af befolkningen er i dag medlem af en svømmeklub, mens 16 % ytrer ønske om at blive medlem af en svømmeklub. 9 % udgør således potentielle medlemmer.

3.1.9 Synlighed omkring undervisningstilbud og svømmeklubber

Befolkningen giver udtryk for, at synligheden af såvel svømmeklubbernes tilbud som svømme- og livredningsmæssige undervisningstilbud lader noget tilbage at ønske.

- 34 % vurderer at svømmeklubbernes tilbud slet ikke er synlige
- 46 % vurderer at tilbud omkring svømme- og livredningsundervisning slet ikke er synlige

Der kan således med fordel tænkes i bedre formidling af tilbudene. Her kunne en fælles kommunikationsplatform, hvor menige danskere selv kan søge relevant information være en oplagt løsning.

3.2 Deltagerne i undersøgelsen

Befolkningsundersøgelsen bygger på besvarelser fra i alt 1.000 danskere. Med afsæt i nedenstående tabeller, præsenteres det indledningsvist, hvordan deltagerne i undersøgelsen fordeler sig i forhold køn, alder, uddannelse – og indkomstniveau.

Disse baggrundskarakteristika for undersøgelsens deltagere vil i analyserne nedenfor løbende blive inddraget til at uddybe og nuancere de respektive svarfordelinger for undersøgelsesspørgsmålene.

Det har vist sig, at det oplyste svømmefærdighedsniveau for forældrene til deltagerne i undersøgelsen tilsyneladende ikke har nogen effekt på deltageres svømme- og livredningsmæssige færdigheder. Derfor indgår dette baggrundskarakteristikum ikke i de omtalte analyser i rapporten.

Kønsfordelingen fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Er du mand eller kvinde?

	Procentandel
Mand	49 % (487)
Kvinde	51 % (513)
Total	100 % (1000)

Tabellen viser, at der blandt deltagerne i undersøgelsen er 51 % kvinder og 49 % mænd. Der er således en relativt ligelig kønsfordeling blandt deltagerne i undersøgelsen.

Deltagernes aldersmæssige fordeling fremgår af tabel 3.

Tabel 3: Alder

	Procentandel
18 - 34 år	27 % (263)
35 - 55 år	38 % (376)
56 år og derover	35 % (343)
Total	100 % (982)

Af tabellen ses det, at der i undersøgelsen er flest deltagere inden for aldersgruppen "35-55 år" (38 %). Dernæst følger deltagere i alderen "56 år eller derover" med 35 %, og 27 % befinder sig i aldersgruppen "18-34 år".

Tabel 4 nedenfor viser deltagernes uddannelsesniveau.

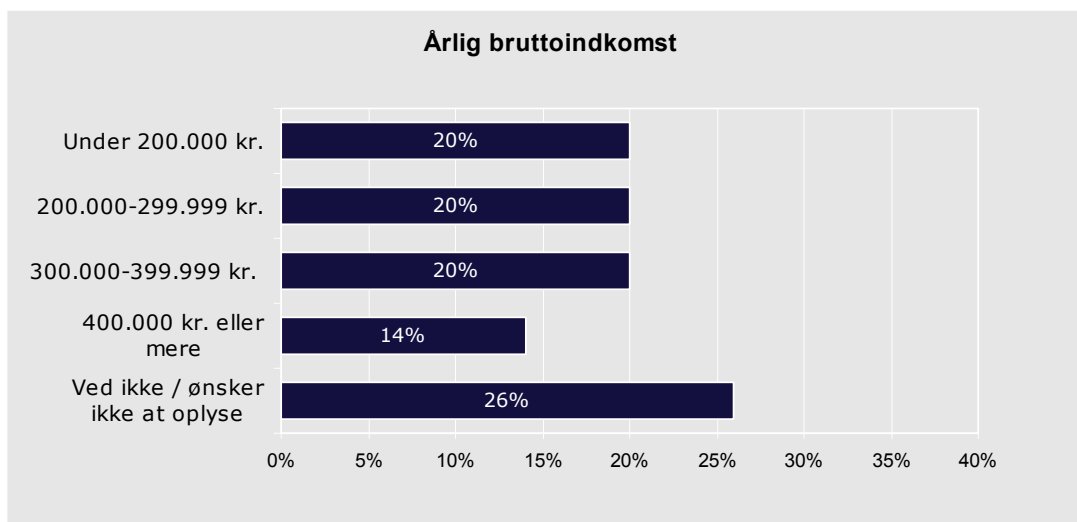
Tabel 4: Hvad er din højst opnåede uddannelse

	Procentandel
Grundskole/folkeskole + gymnasial	25 % (251)
Erhvervsfaglig uddannelse	30 % (298)
Videregående uddannelse	45 % (451)
Total	100 % (1000)

Knap halvdelen af deltagerne har en "videregående uddannelse" (45 %), en tredjedel af deltagerne en "erhvervsfaglig uddannelse" (30 %) og hver fjerde deltager har kun grundskole eller gymnasium som eksamen (25 %).

Af figur 1 nedenfor fremgår deltagernes indkomstmæssige fordeling.

Figur 1:

Som figuren viser, har 20 % af deltagerne en årlig bruttoindkomst på henholdsvis "under 200.000 kr.", "200.000-299.999 kr." og "300.00-399.999 kr.". 14 % har en årlig bruttoindkomst på "400.000 kr. eller mere".

3.3 Befolkningens holdning til svømning

I dette afsnit ses der nærmere på danskernes generelle holdning til svømning og svømmerelaterede færdigheder. Mere specifikt vil de nedenstående afsnit bl.a. belyse, hvor vigtigt danskerne vurderer det at kunne svømme, om danskerne er trygge ved vand, om de har viden om badesikkerhed, hvem man oplever, der har ansvaret for at lære en af svømme og hvilke barrierer, befolkningen ser for at lære at svømme.

3.3.1 Vigtighed af svømning og livredning

Dette afsnit sætter fokus på holdningen til svømning og livredning.

Nedenstående tabel 5 viser, hvor vigtigt befolkningen betragter det at kunne svømme.

Tabel 5: Hvor vigtigt er det at kunne svømme?

	Procentandel
Meget vigtigt	70 % (698)
Vigtigt	25 % (250)
Mindre vigtigt	4 % (36)
Ikke vigtigt	1 % (13)
Ved ikke	0 % (3)
Total	100 % (1000)

I alt 95 % af deltagerne vurderer det at kunne svømme til at være vigtigt. Heraf angiver 70 %, at det er "meget vigtigt", mens 25 % mener, at det er "vigtigt". Således er den udbredte holdning blandt danskerne, at det er vigtigt at kunne svømme. Denne vurdering af vigtigheden af at kunne svømme er helt essentiel, da den udgør en vigtig faktor for det at ville prioritere en tilegnelse af svømmefærdigheder.

Yderligere analyser viser (jf. tabelrapport):

- At jo højere uddannelsesniveau man har, jo vigtigere vurderer man svømning (75 % med videregående uddannelse svarer "meget vigtigt" mod 60 % med grundskole/gymnasium som højest opnåede uddannelse).
- At modtagere af svømmeundervisning i skolen, vurderer svømning vigtigere end ikke-modtagere af svømmeundervisning i skolen (74 % angiver det som "meget vigtigt" mod 62 % ikke-modtagere).

Blandt befolkningen er det ligeledes en udbredt holdning, at det er vigtigt at kunne redde en person i land, jf. tabel 6.

Tabel 6: Hvor vigtigt er det at kunne redde en person i land?

	Procentandel
Meget vigtigt	63 % (633)
Vigtigt	33 % (329)
Mindre vigtigt	2 % (24)
Ikke vigtigt	1 % (5)
Ved ikke	1 % (8)
Total	100 % (1000)

Der er således 63 %, der vurderer det at kunne redde en person i land til at være "meget vigtigt", og 33 % vurderer det som værende "vigtigt". Sammenlignes holdningen til 'livredning' i tabel 6 med holdningen til 'svømning' (jf. tabel 5), er der imidlertid flere, der vurderer det at kunne svømme som "meget vigtigt" end det er tilfældet i forhold til det at kunne redde en person i land (70 % mod 63 %).

3.3.2 Definition af svømning

Som et led i afdækningen af danskernes holdning til svømning, er deltagerne i undersøgelsen bl.a. blevet spurgt til, hvad de vil betegne svømning som. Tabel 7 viser holdningen hertil.

Tabel 7: Hvad vil du betegne svømning som?

	Procentandel
Sportsgren	12 % (123)
Fritidsinteresse	17 % (173)
Almen færdighed	68 % (676)
Ved ikke	3 % (27)
Total	100 % (1000)

Som det fremgår af tabel 7, er det over 2/3, der mener at svømning er en almen færdighed (68 %). 17 % mener, at det er en fritidsinteresse, mens 12 % mener, at det er en decideret sportsgren.

Yderligere analyser på befolkningens definition af svømning, viser desuden, (jf. tabelrapport):

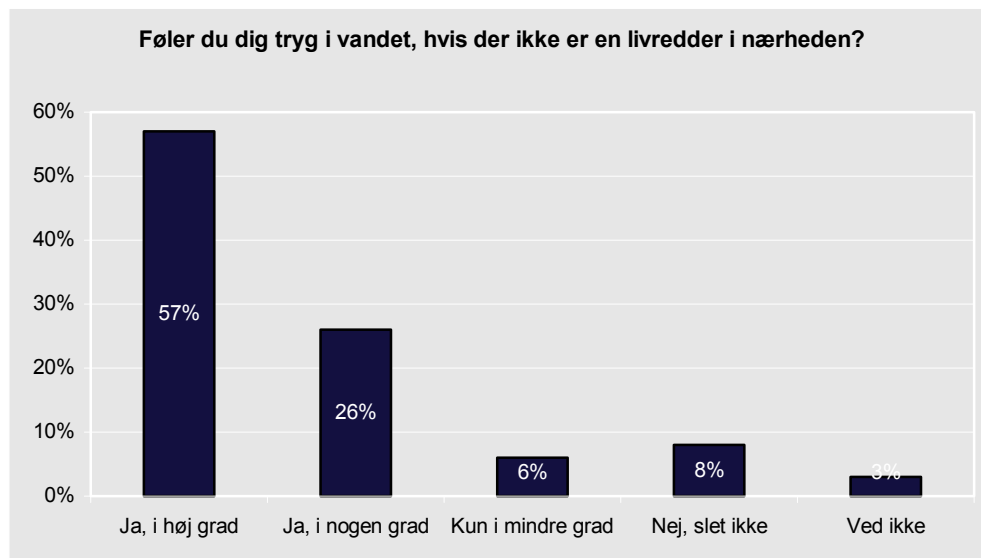
- At yngre personer i højere grad end ældre, vurderer, at svømning er en almen færdighed (73 % fra aldersgruppen "18-34 år" mod 61 % fra aldersgruppen "56 år og derover").
- At modtagere af tilbud om svømmeundervisning i skolen er mere tilbøjelige til at betegne svømning som en almen færdighed end ikke-modtagerne (72 % mod 59 % af ikke-modtagerne).

3.3.3 Tryghed ved vand

I undersøgelsen er danskernes tryghed i vand ligeledes blevet afdækket. I relation til følgende to aspekter; tryghed ved at svømme i åbent vand og tryghed ved at være i vandet uden en livredder i nærheden, er deltagerne blevet bedt om at tilkendegive, i hvilken grad de føler sig trygge.

Figur 2 nedenfor illustrerer svarfordelingen på det førstnævnte aspekt.

Figur 2:

Som figur 2 viser, er det 83 % af deltagerne, der føler at de i høj eller nogen grad er trygge i vandet, hvis der ikke er en livredder i nærheden. Heroverfor er det 14 %, der angiver at de kun i mindre grad eller slet ikke føler sig trygge, hvis der ingen livredder er. Denne svarfordeling vidner om en forholdsvis tryk indstilling til det at befinde sig i vand, selvom der ikke måtte forefindes en livredder.

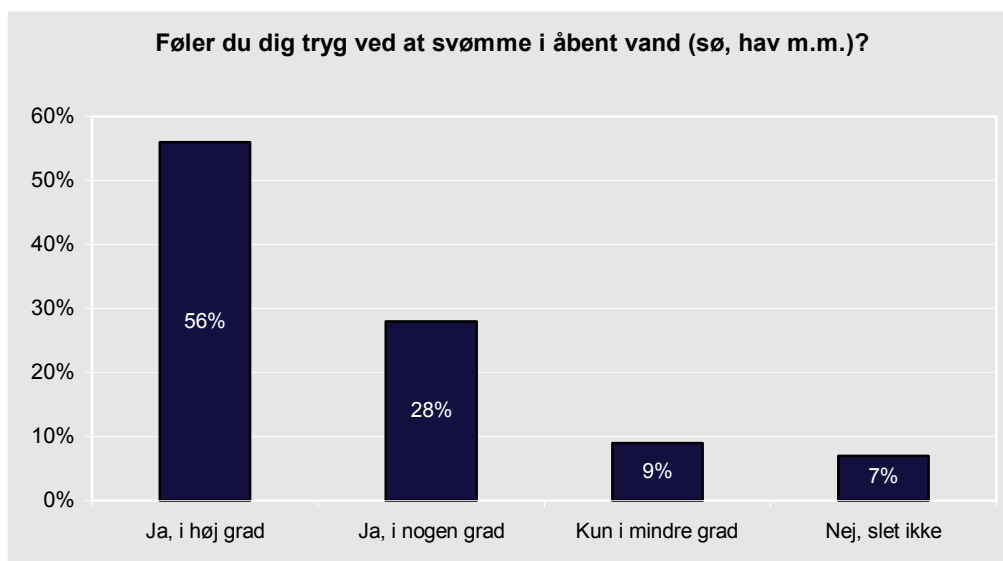

Der findes dog grupper i befolkningen, der i mindre grad er trygge ved at færdes i vandet uden en livredder i nærheden. Analyserne viser her, (jf. tabelrapport):

- At kvinderne føler sig mindre trygge end mændene (49 % svarer "i høj grad" mod 66 % af mændene).
- At jo ældre man er, jo mindre tryk føler man sig, hvis der ikke er en livredder tilstede (64 % i aldersgruppen "18-34 år" svarer "i høj grad" mod 49 % i aldersgruppen "56 år og derover").
- At det er deltagere fra den laveste indkomstgruppe, der er mindst trygge ved vand (45 % svarer "i høj grad" mod 65 % fra indkomstgruppen "400.000 kr. eller mere").
- At deltagerne med det laveste uddannelsesniveau føler sig mindst trykke i vand, når der ikke er en livredder i nærheden (50 % svarer "i høj grad" mod 62 % med en "videregående uddannelse").
- At deltagere, der ikke har modtaget svømmeundervisning i skolen er mindre trygge (48 % angiver svaret "i høj grad" mod 62 % af modtagerne).

Figur 3 viser svarfordelingen for graden af tryghed ved at svømme i åbent vand.

Figur 3:

Den forholdsvis trygge indstilling til at færdes i vand, som vi så i figur 2 går igen i forhold til deltagerens tryghed med at svømme i åbent vand. Størstedelen af deltagerne (84 %) angiver således, at de i høj eller nogen grad føler sig trygge ved at svømme på åbent hav. 16 % er dog kun i mindre grad eller slet ikke trygge ved at svømme i åbent vand.

Yderligere analyser viser, at der også her findes befolkningsgrupper, der ikke i samme grad føler sig trygge ved at svømme i åbent vand (jf. tabelrapport):

- Kvinderne er også her mindre trygge (47 % svarer "i høj grad" mod 66 % af mændene) og
- Lavere indkomstgrupper er mindre trygge end højindkomstgrupper (52 % fra indkomstgruppen "under 200.000 kr." svarer "i høj grad" mod 64 % i indkomstgruppen "400.000 kr. eller mere").

Kendetegnende for forklaringerne på den manglende tryghed ved at svømme i åbent vand, er en generel frygt for havet samt manglende tro på egne svømmefærdigheder.

3.3.4 Viden om badesikkerhed

I undersøgelsen er danskerne ligeledes blevet bedt om at vurdere deres egen viden angående badesikkerhed og generelle baderåd. Tabel 8 nedenfor viser vurderingen af vidensniveauet.

Tabel 8: Føler du, at du har god viden omkring badesikkerhed?

	Procentandel
Ja, i høj grad	40 % (403)
Ja, i nogen grad	41 % (407)
Kun i mindre grad	10 % (95)
Nej, slet ikke	8 % (82)
Ved ikke	1 % (13)
Total	100 % (1000)

Som det fremgår af tabel 8, er det godt 8 ud af 10 (81 %), der føler, at de i høj eller nogen grad har en god viden om badesikkerhed. Godt hver femte dansker vurderer dog ikke at deres viden om badesikkerhed er god (18 %).

I relation til svarfordelingerne i tabel 8, viser analyserne desuden, (jf. tabelrapport):

- At modtagere af tilbud om svømmeundervisning i skolen, i højere grad føler de har en god viden om badesikkerhed end ikke-modtagere (44 % angiver svaret "i høj grad" mod 34 % af ikke-modtagerne).

- At personer, der tilhører lavere indkomstgrupper i mindre grad oplever, at de har en god viden om badesikkerhed end personer fra højere indkomstgrupper (38 % fra indkomstgruppen "under 200.000 kr." svarer "i høj grad" mod 47 % fra indkomstgruppen "400.000 kr. eller mere").

Adspurgt om man konkret kender til nogle baderåd svarer deltagerne, jf. tabel 9.

Tabel 9: Kender du nogle baderåd?

	Procentandel
Ja	85 % (845)
Nej	14 % (143)
Ved ikke	1 % (12)
Total	100 % (1000)

85 % af deltagerne angiver, at de kender et eller flere baderåd. Af de baderåd, der nævnes er de gennemgående:

- "Gå aldrig i vandet alene"
- "Gå ikke længere ud, end til navlen"
- "Svøm altid langs kysten"
- "Pas på, og se efter strøm"

Analyserne viser desuden, at der er grupper i befolkningen, hvor kendskabet til baderådene er mindre udbredt. Det viser sig (jf. tabelrapport):

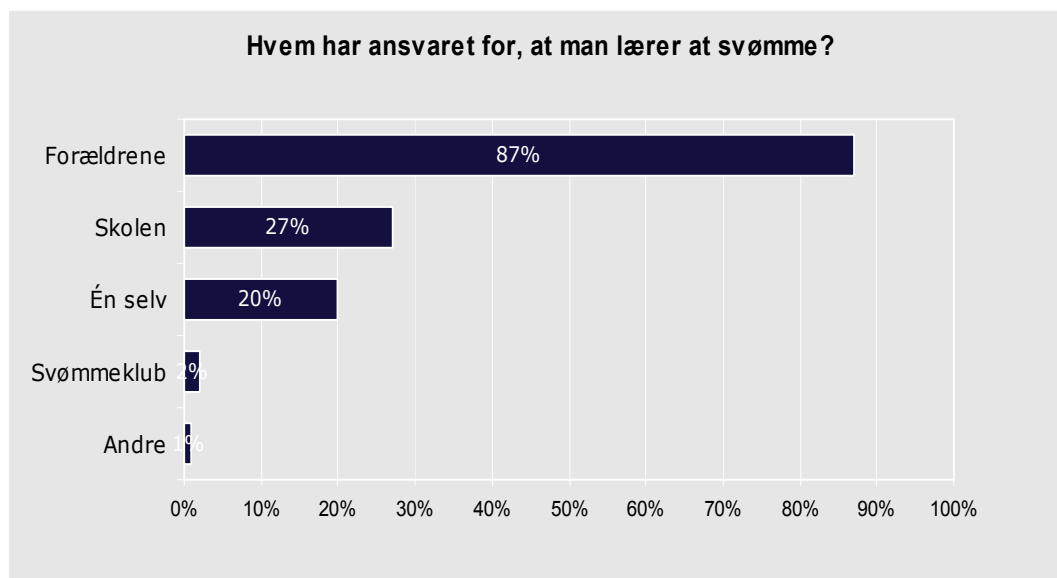
- At deltagerne fra lavere indkomstgrupper i mindre grad kender nogle baderåd (78 % fra indkomstgruppen "under 200.000 kr." kender nogle baderåd mod 92 % fra indkomstgruppen "400.000 kr. eller mere").
- At deltagerne med det laveste uddannelsesniveau har det ringeste kendskab til baderådene (76 % kender nogle baderåd mod 89 % af deltagerne med en videregående uddannelse).
- At deltagere, der ikke har fået tilbudt svømmeundervisning i skolen i mindre grad end modtagere af dette tilbud, kender til baderådene (78 % af ikke-modtagerne har kendskab til baderådene mod 88 % af modtagerne).

3.3.5 Ansvar for at lære svømning

I undersøgelsen er danskerne blevet spurgt til, hvem, der efter deres mening, har ansvaret for at man lærer at svømme. Nedenstående figur 4 viser svarfordelingen.

Figur 4:

Af figuren fremgår det, at størstedelen af deltagerne (87 %) mener, at "forældrene" er den gruppe, der primært har ansvaret for, at man lærer at svømme. Dernæst følger "skolen" (27 %), mens 20 % mener at ansvaret for at lære at svømme, hviler på én selv.

Yderligere analyser i relation til ansvarsplaceringen, viser desuden, (jf. tabelrapport):

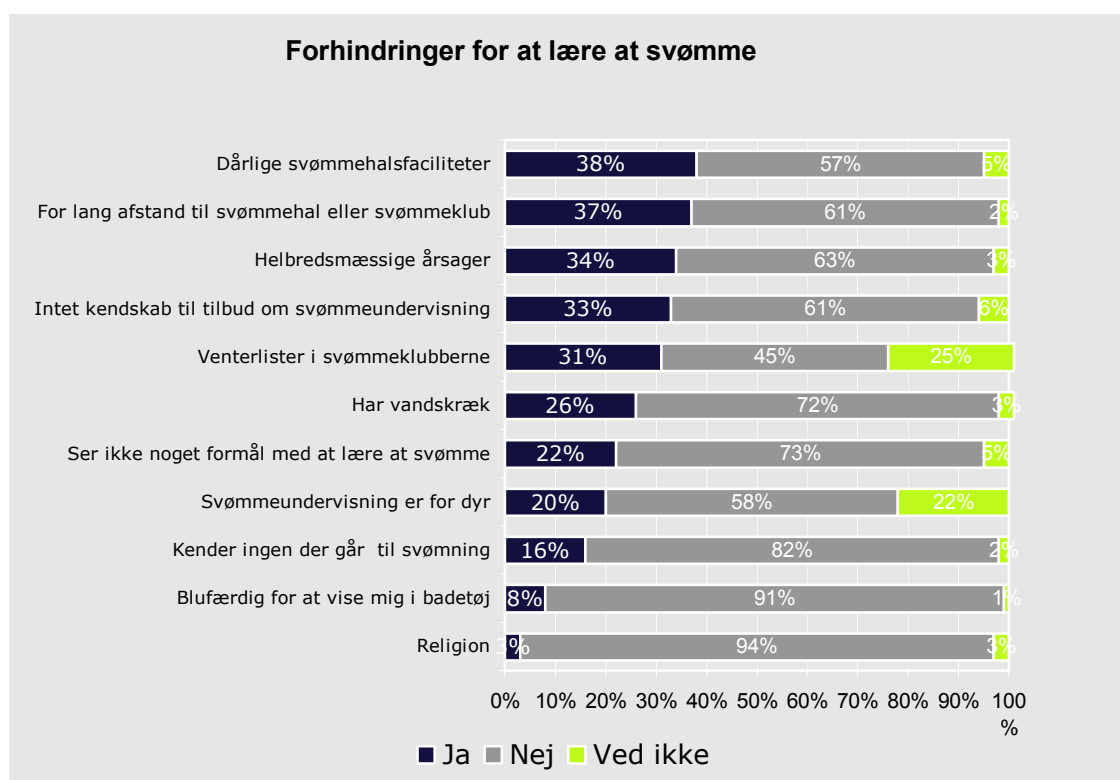
- At modtagere af tilbud om svømmeundervisning i skolen i højere grad mener, at "skolen" (29 % af modtagerne mod 22 % af ikke-modtagerne) og "forældrene" (85 % af modtagerne mod 74 % af ikke-modtagerne) har ansvaret for at man lærer at svømme, mens deltagerne, der ikke har fået det tilbud i skolen, i højere grad vurderer, at det er "én selv", der har ansvaret (17 % af modtagerne mod 26 % af ikke-modtagerne).
- At deltagerne med videregående uddannelse er mere tilbøjelige end deltagerne med en grundskole- og gymnasial uddannelse til at tildele ansvaret til "forældrene" (84 % angiver dette svar mod 76 % med grundskole/ gymnasial uddannelse). Omvendt er deltagerne med en grundskole- og gymnasial uddannelse mere tilbøjelige til at tildele ansvaret til "én selv" (25 % angiver dette svar mod 16 % af deltagerne med en videregående uddannelse).

3.3.6 Barrierer for at lære svømning

Som et led i afdækningen af danskernes holdning til svømning, har undersøgelsen ligeledes haft fokus på, hvilke forhindringer danskerne oplever i forhold til at lære at svømme. I undersøgelsen har deltagerne skullet forholde sig til 11 mulige barrierer for at lære at svømme. Deltagernes vurdering heraf præsenteres i figur 5.

Figur 5:

Af figuren fremgår det, at "dårlige svømmehalsfaciliteter" vurderes som den største barriere for at lære at svømme (38 %), dog efterfulgt af "for lang afstand til svømmehal" (37 %), "helbredsmæssige årsager" (34 %), "intet kendskab til tilbud om svømmeundervisning" (33 %) og "ventelister i svømmeklubberne" (31 %).

Således er de faktorer deltagerne hyppigst peger på, når de skal vurdere, hvad der afholder dem fra at lære at svømme, relateret til svømmehallen (dårlige faciliteter eller for stor afstand), svømmeklubben (dårlig oplysning eller ventelister) eller dem selv (helbredsmæssige årsager).

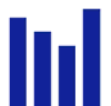
Ses der nærmere på svarfordelingerne blandt forskellige regioner – og dermed i en vis grad forholdet mellem by og land – viser det sig, at der er regionale forskelle. Det viser sig:

- At deltagere fra "Hovedstaden" i højere grad angiver at hhv. "dårlige svømmehalsfaciliteter" samt "ventelister i svømmeklubberne" er forhindringer for at lære at svømme end deltagere i andre dele af

landet (45 % vs. 35 % i "dårlige svømmehalsfaciliteter", samt 38 % vs. 28 % i "ventelister i svømmeklubberne").

Således indikeres det, at svømmehalsfaciliteterne i hovedstadsområdet ikke i samme grad som i resten af landet er tilfredsstillende, ligesom ventelisterne er længere.

3.4 Danskernes svømme- & livredningsfærdigheder

I ovenstående analyseafsnit er danskernes holdning til svømning og svømmerelaterede færdigheder samt deres viden om svømning og badesikkerhed blevet afdækket. I det følgende afsnit beskrives og analyseres befolkningens svømme- og livredningsfærdigheder.

3.4.1 Fortrolighed med vand

Som et væsentligt aspekt ved en afdækning af befolkningens svømme- og livredningsfærdigheder er befolkningens fortrolighed med vand. Nedenstående figur 6 viser deltagernes fortrolighed med vand på en række parametre.

Figur 6:

Som det fremgår af svarprocenterne i figuren, er der på flere af parametrene andele i den danske befolkning, som ikke oplever at de er fortrolige med vand. Således er det 37 %, der angiver, at de ikke kan slå en kolbøtte i vandet. Knap hver fjerde dansker kan ikke vende sig i vandet fra rygliggende til maveliggende og tilbage igen og tør ikke at have åbne øjne under vand (hhv. 24 % og 23 %). For hver femte gælder det, at de ikke kan flyde og eller tør hoppe i vandet fra bassinkanten på benene eller på hovedet (hhv. 20 % og 19 %). Og 15 % tør ikke få hovedet under vand. 6 % (58 personer) oplever slet ikke, at de er fortrolige med vand.

Yderligere analyser på svarfordelingerne i figur 6 viser, at det er følgende befolkningsgrupper, der er mindst tilbøjelige til at vurdere deres fortrolighed med vand til at være god på de ovenstående parametre, (jf. tabelrapport for præcise procentangivelser):

- Kvinderne frem for mændene.
- De ældre frem for de unge.
- Ikke-modtagere af tilbud om svømmeundervisning i skolen frem for modtagere.
- Personer i de lavere indkomstgrupper frem for personer i den højeste indkomstgruppe.
- Personer med det laveste uddannelsesniveau frem for personer på de højere uddannelsesniveauer.

3.4.2 Svømmefærdigheder

I dette afsnit er fokus på svømmefærdighederne blandt den danske befolkning. Undersøgelsens afdækning af danskernes svømmefærdigheder er baseret på deltagernes egne vurderinger af deres svømmeevner.

Som et første led i denne afdækning, er respondenterne blevet bedt om selv at vurdere deres evne til at svømme uden hjælpemidler. Det at kunne svømme er her forstået i bred forstand, jf. tabel 10.

Tabel 10: Kan du svømme uden hjælpemidler?

	Procentandel
Ja	91 % (908)
Nej	9 % (92)
Total	100 % (1000)

Af tabellen fremgår det, at mere end 9 ud af 10 af deltagere vurderer, at de er i stand til at svømme uden hjælpemidler. Den andel af deltagerne, der svarer, at de ikke er i stand til at svømme uden hjælpemidler er karakteriseret ved, (jf. tabelrapport):

- At være fra den ældste aldersgruppe (85 % svarer her at de kan svømme mod 96 % fra aldersgruppen "18 – 34 år").
- At de ikke har modtaget svømmeundervisning i skolen (84 % af ikke-modtagerne vurderer at de kan svømme mod 94 % af modtagerne).
- At være personer fra de lavere indkomstgrupper (85 % fra den laveste indkomstgruppe svarer at de kan svømme mod 99 % fra den højeste indkomstgruppe).

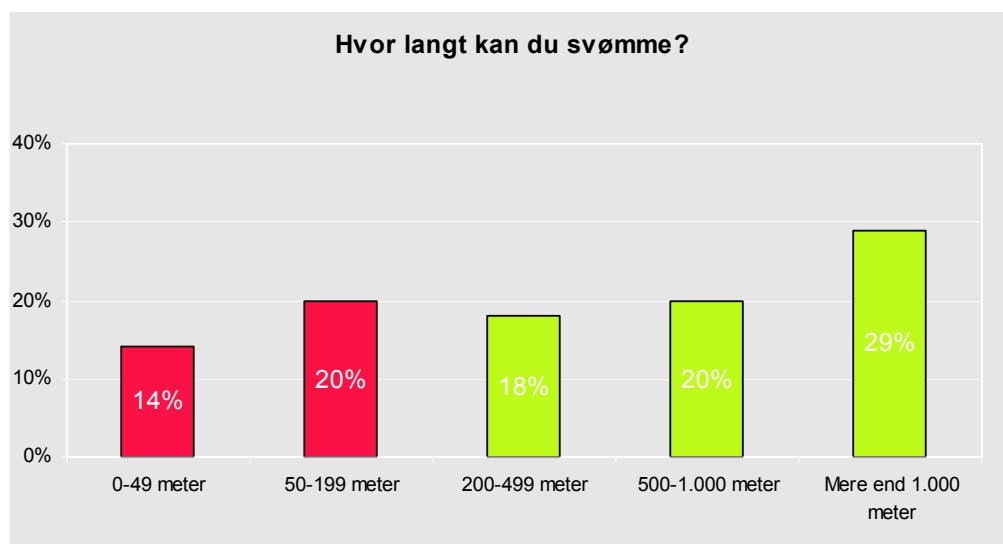

- At være personer med laveste uddannelsesniveau (84 % vurderer her at de kan svømme mod 93 % af dem med det højeste uddannelsesniveau).

De deltagere, der i undersøgelsen har svaret at de kan svømme uden hjælpemidler, er efterfølgende blevet bedt om at angive, hhv. hvor langt og hvilke svømmediscipliner man mestrer. Særligt længden af den distance, som man kan svømme er afgørende for, hvorvidt man kan betegnes som 'svømmeduelig'. I Norden opererer man således med en distance på 200 meter eller mere for at definere en person som svømmeduelig.

Nedenstående figur 7 gengiver svarfordelingen for, hvor langt deltagerne vurderer at de er i stand til at svømme. Og således også for, hvor stor en andel af den danske befolkning, der kan betegnes som svømmeduelige.

Figur 7:

Af figuren fremgår det, at mere end en tredjedel af den danske befolkning ikke kan betegnes som svømmeduelige. Således er det 34 %, der svarer, at de ikke kan svømme mere end 199 meter (ikke svømmeduelige andele er markeret som røde søjler). Der er således et misforhold mellem andelen af danskere, der vurderer at det er vigtigt at kunne svømme og den andel af danskere, der kan betegnes som svømmeduelige, jf. tabel 5 for sammenligning.

Inden for længdeintervallerne "200-499 meter" & "500-1.000 meter" er der hhv. 18 % og 20 %, der placerer sig. Og 29 % angiver, at de er i stand til at svømme mere end 1000 meter.

Yderligere analyser på svarfordelingen viser, at de deltagere, der er mest tilbøjelige til at placere sig i længdeintervallet "mere end 1.000 meter", er karakteriseret ved, (jf. tabelrapport):

- At være mænd (36 % mod 23 % af kvinderne).

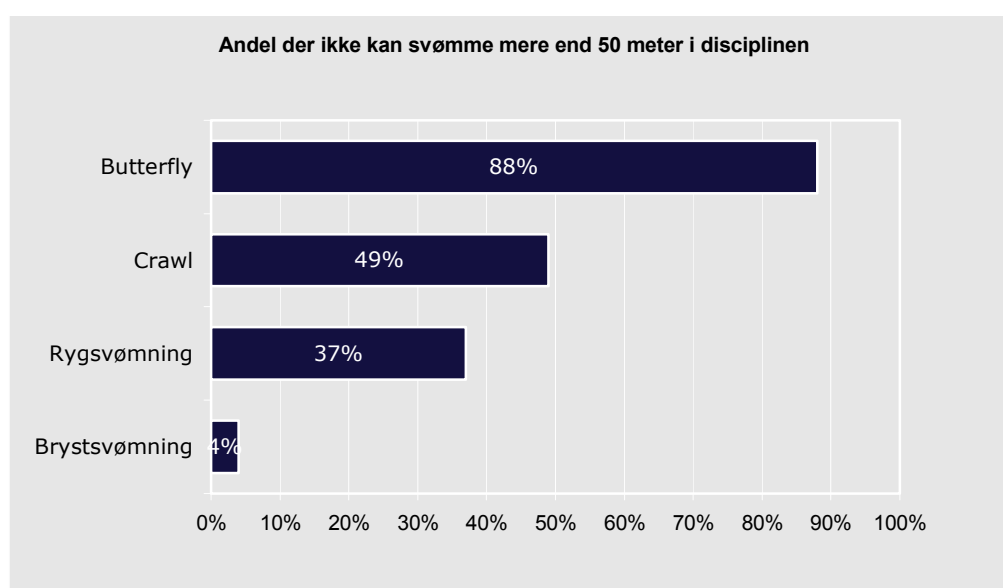

- At være i den yngste aldersgruppe (42 % mod 13 % fra den ældste aldersgruppe).
- At være modtagere af tilbud om svømmeundervisning i skolen (35 % mod 17 % ikke-modtagere).
- At være personer fra den højeste indkomstgruppe (39 % mod 22 % fra den laveste indkomstgruppe).
- At være personer fra det højeste uddannelsesniveau (36 % mod 20 % fra det laveste uddannelsesniveau).

Figur 8 viser, inden for hvilke discipliner danskerne vurderer, at de ikke er i stand til at svømme mere end 50 meter.

Figur 8:

Figuren illustrerer, at "Butterfly" er den disciplin færrest danskere kan svømme mere end 50 meter i (88 %). Dernæst følger disciplinen "Crawl" med 49 %, herefter "Rygsvømning" (37 %), mens det kun er 4 %, som vurderer at de ikke kan svømme mere end 50 meter inden for disciplinen "Brystsvømning".

Yderligere analyser på svarfordelingen viser at de deltagere, der er mindst tilbøjelige til at vurdere at de kan svømme mere end 50 meter i de ovenstående discipliner i figur 8, bl.a. er et finde blandt den ældre del af befolkningen:

- Blandt deltagerne i den ældste aldersgruppe ("56 år eller derover") angiver man i højere grad end i den yngste aldersgruppe, at man ikke kan svømme mere end 50 meter i disciplinen "crawl" (67 % mod 34 % i den yngste aldersgruppe).
- Dette gælder også disciplinerne "rygsvømning" og "butterfly", om end ikke i så udpræget en grad (44 % for de ældre mod 27 % for

de yngre i "rygsvømning" samt 92 % mod 80 % i "butterfly"). I disciplinen.

- I forhold til "brystsvømning" spiller alderen ingen rolle.

Deltagerne, der har angivet, at de kan svømme uden hjælpemidler, er desuden blevet bedt om at bedømme, i hvilken grad de selv betragter dem selv som sikre svømmere, jf. tabel 11 nedenfor.

Tabel 11: I hvilken grad vil du beskrive dig selv som en sikker svømmer?

	Procentandel
I høj grad	37 % (340)
I nogen grad	42 % (379)
I mindre grad	17 % (153)
Slet ikke	3 % (29)
Ved ikke	1 % (7)
Total	100 % (908)

Af tabellen fremgår det, at godt hver femte dansker kun i mindre grad eller slet ikke vil beskrive dem selv som sikre svømmere (20 %). Størstedelen vurderer dog, at de kan gå ind under betegnelsen sikre svømmere (79 %). Det bemærkes dog, at det kun er 67 %, der kan betegnes som decideret svømmeduelige, jf. figur 7.

Som det er tilfældet med de yderligere analyser på svarfordelingerne ovenfor, er de grupper i befolkningen, der "i høj grad" vurderer dem selv som sikre svømmere også her, (jf. tabelrapport):

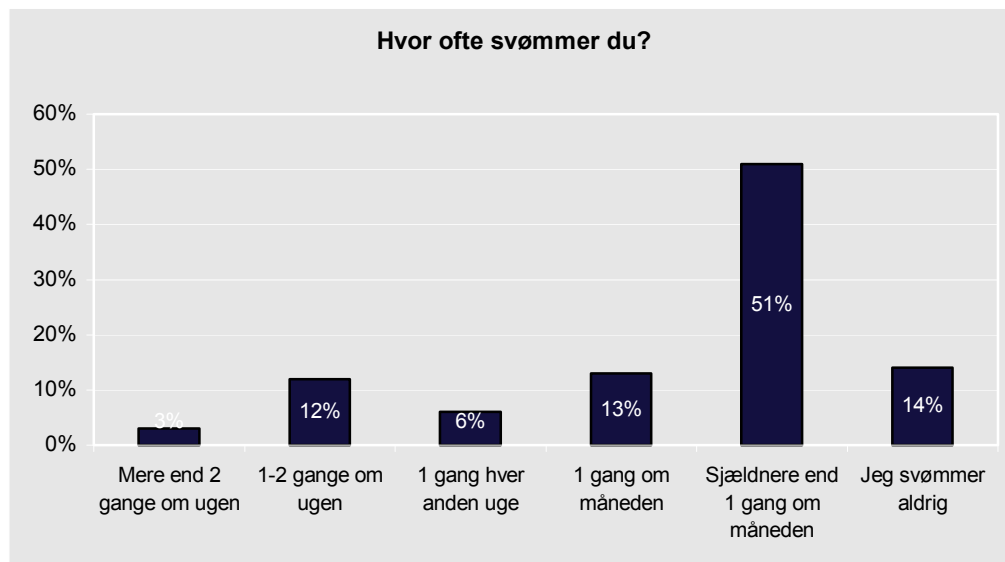
- Mændene frem for kvinderne (42 % mod 34 %).
- De unge frem for de ældre (51 % fra den yngste aldersgruppe mod 26 % i den ældste).
- Modtagere af tilbud om svømmeundervisning i skolen frem for ikke-modtagere (43 % mod 25 %).
- Personer i den højeste indkomstgruppe frem for personer i lavere indkomstgrupper (44 % mod 36 %).
- Personer med det højeste uddannelsesniveau frem for personer på de lavere uddannelsesniveauer (41 % mod 36 % på det laveste uddannelsesniveau).

3.4.3 Hyppighed af svømning

Et andet aspekt som undersøgelsen har søgt at afdække er, hvor ofte danskerne reelt svømmer. Figur 9 nedenfor viser svarfordelingen målt i forhold til svømning i bassin.

Figur 9:

Figuren viser, at over 2/3 af den danske befolkning svømmer "sjældnere end 1 gang om måneden" (51 %) eller "aldrig" (14 %). For kun 3 % af danskerne er det tilfældet, at man svømmer mere end 2 gange om ugen og 12 % svømmer 1-2 gange om ugen. Danskernes hyppighed i forhold til at svømme (i bassin) er således relativt lav.

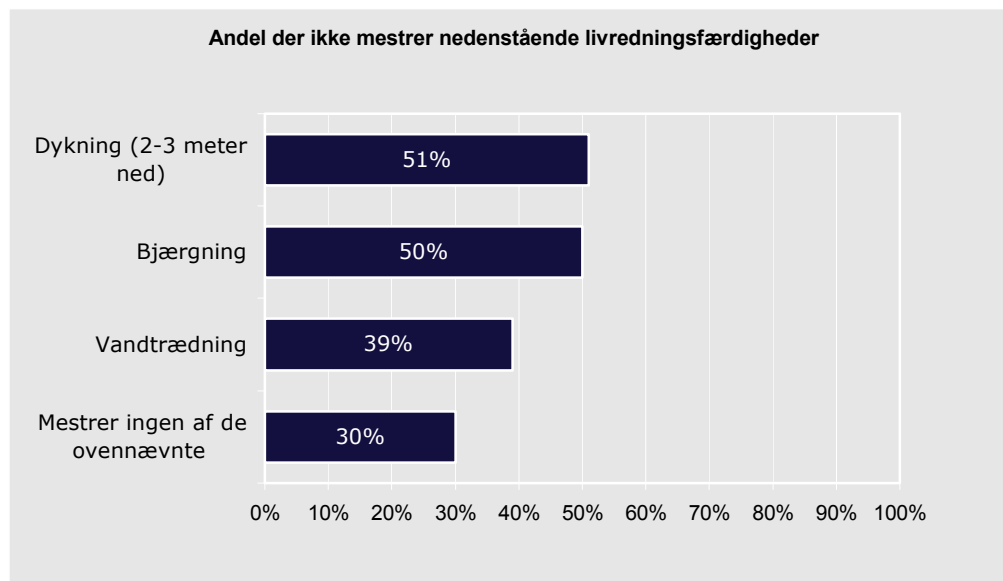
3.4.4 Livredningsfærdigheder

Undersøgelsen har ligeledes haft fokus på at afdække danskernes livredningsfærdigheder. Denne afdækning er baseret på danskernes tilkendegivelse af, hvilke livredningsfærdigheder de mestrer, om de har aflagt nogle prøver, om de har lært førstehjælp og om de selv vurderer, at de er kompetente inden for førstehjælp.

Figur 10 nedenfor illustrerer, hvilke livredningsfærdigheder danskerne ikke mestrer.

Figur 10:

Som figuren viser, er det mere end halvdelen af befolkningen, der ikke kan dykke 2-3 meter ned (51 %). Halvdelen kan ikke bjærge og knap 4 ud af 10 kan ikke træde vande (39 %). For knap en tredjedel gælder det, at de slet ikke mestrer nogen af ovennævnte livredningsfærdigheder (30 %).

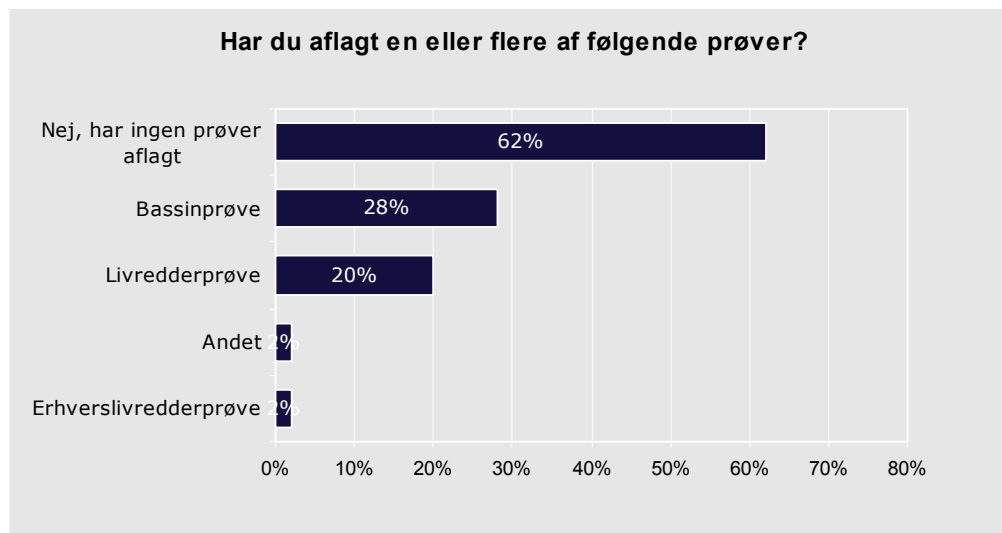
Som det var tilfældet i relation til svømmefærdighederne, er der således også her et misforhold mellem andelen af danskere, der vurderer at det er vigtigt at kunne livredning og den andel af danskere, der mestrer de forskellige livredningsfærdigheder, jf. tabel 6 for sammenligning.

Igen er tendensen, at kvinderne, den ældre del af befolkningen, ikke-modtagere af svømmeundervisning i skolen, personer med lav indkomst samt personer med lavt uddannelsesniveau, i større omfang end øvrige ikke mestrer livredningsfærdighederne, jf. tabelrapport for præcise procentangivelser.

Figur 11 viser, hvor stor en andel af den danske befolkning, der har aflagt livredderprøver mv.

Figur 11:

Som figuren viser, har 62 % ikke aflagt en livredderprøve el. lign. Lidt under 30 % har aflagt bassinprøven, mens hver femte dansker (20 %) har aflagt livredderprøven.

Det skal bemærkes, at andelen, der svarer, at de har aflagt hhv. bassinprøven og livredderprøven overstiger antallet af udstedelser, hvorfor alt tyder på, at befolkningen i relation til disse prøver er for optimistiske, dette muligvis fordi, at de ikke er bekendte med det præcise indhold af prøverne og forveksler dem med tilegnelsen af almene svømmemærker el.lign.

Af interessante analyseresultater kan det fremhæves, at de deltagere der har fået tilbudt svømmeundervisning i skolen i betydelig højere grad har aflagt både bassin- og livredderprøven end ikke-modtagere, mens flere inden for sidstnævnte gruppe slet ingen prøver har aflagt (36 % mod 12 % i "bassinprøve", 24 % mod 12 % i "livredderprøve" samt 81 % mod 52 % i "ingen prøver aflagt").

I tabel 12 ses det, hvor stor en andel af den danske befolkning, der har lært førstehjælp.

Tabel 12: Har du lært førstehjælp?

	Procentandel
Ja	75 % (751)
Nej	25 % (249)
Total	100 % (1000)

Blandt befolkningen er det 3 ud af 4, der har lært førstehjælp. For hver 4. dansker er dette dog ikke tilfældet (25 %).

Yderligere analyse viser, at visse befolkningsgrupper i højere grad end andre har lært førstehjælp. Det drejer sig om mændene, de yngre, personer der har modtaget undervisning i skolen, personer fra den højeste indkomst-gruppe samt personer med det højeste uddannelsesniveau.

Som det fremgår af nedenstående tabel 13, er det dog ikke størstedelen af de danskere, der har lært førstehjælp, som for nylig har fået genopfrisket den.

Tabel 13: Hvornår har du sidst fået genopfrisket førstehjælpen?

	Procentandel
For under 1 år siden	20 % (149)
For 1-5 år siden	27 % (202)
For over 5 år siden	34 % (259)
Jeg har ikke fået genopfrisket førstehjælpen, siden jeg lærte den	19 % (141)
Total	100 % (751)

Således svarer mere end hver tredje (34 %), at sidste gang de fik genopfrisket førstehjælpen var for over 5 år siden og knap 20 % angiver, at de ikke har fået genopfrisket førstehjælpen siden de lærte den.

Sammenholdes dette med de 25 %, der aldrig har lært førstehjælp, jf. tabel 12, er der således meget der peger i retning af, at danskerne har behov for at få førstehjælpen bedre 'ind under huden'. Genopfriskes førstehjælpen ikke jævnlige, falder sandsynligheden for at man agerer hensigtsmæssigt og tilstrækkeligt i påkrævede situationer. Desuden kommer der løbende nye guidelines, som det er relevant at kende til, for at kunne udøve førstehjælp.

Tabel 14 viser, i hvilken grad danskerne vil betegne dem selv som gode førstehjælpere.

Tabel 14: Vil du betegne dig selv som en god førstehjælper?

	Procentandel
Ja, i høj grad	19 % (146)
Ja, i nogen grad	32 % (243)
Kun i mindre grad	25 % (189)
Nej, slet ikke	19 % (146)
Ved ikke	4 % (27)
Total	100 % (751)

Som det fremgår af tabel 14, er det således næsten halvdelen af dem, der har lært førstehjælp, som ikke vil betegne sig selv som gode førstehjælpere (44 %). Dvs. til trods for at man en gang har lært førstehjælp føler man sig ikke god nok i udøvelsen.

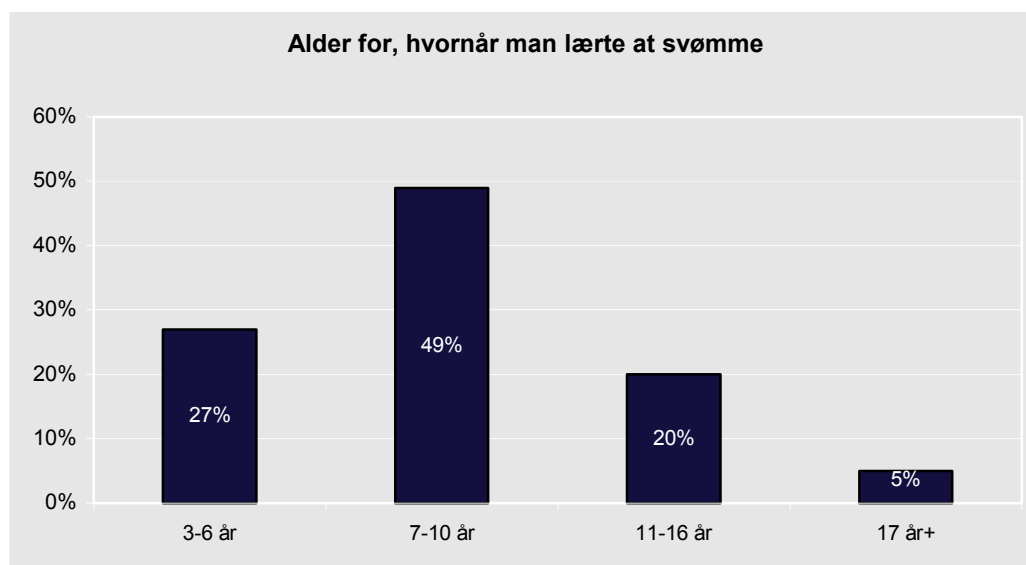
Yderligere analyser viser også her, at yngre har tendens til at betegne sig selv som bedre førstehjælpere end ældre (59 % svarer "i høj grad"/ "i nogen grad" mod 46 % fra den ældste aldersgruppe) og modtagere af tilbud om svømmeundervisning har tendens til at betegne sig selv som bedre førstehjælpere end ikke-modtagere (53 % af svarer "i høj grad"/"i nogen grad" mod 47 % af ikke-modtagerne).

3.5 Svømmerelateret historie

I undersøgelsen har det ligeledes været formålet at afdække danskernes svømmehistorie. I denne undersøgelse er dette udtrykt ved; i hvilken alder man lærte at svømme, hvor man lærte at svømme, af hvem man lærte at svømme samt hvor gode svømmefærdigheder ens forældre har.

Figur 12 nedenfor viser, i hvilken alder, de deltagere, der kan svømme uden hjælpemidler, lærte at svømme.

Figur 12:

Som figuren illustrerer, har majoriteten af deltagerne lært at svømme inden det fyldte 16. år (96 %). Dog findes der indenfor dette aldersinterval forskelle, idet flere lærer at svømme som helt unge kontra i teenageårene (27 % svarer "3-6 år" mod 20 % i "11-16 år"). Dette til trods, er de år, hvor flest lærer at svømme årene fra det 7. til det 10. år (49 %).

Yderligere analyse viser, at de yngre i højere grad end de ældre lærte at svømme tidligt; i alderen "3-6 år" eller "7-10 år" (87 % mod 63 % af de ældste).

Af tabel 15 fremgår det, hvor, de deltagere, der kan svømme uden hjælpemidler, primært har lært at svømme.

Tabel 15: Hvor lærte du primært at svømme?

	Procentandel
I svømmehal	53 % (477)
I friluftsbad/udendørs pool	15 % (134)
I åben vand (sø, hav mm.)	33 % (297)
Total	100 % (908)

Over halvdelen af deltagerne angiver, at de har lært at svømme i en svømmehal (53 %). Hver tredje har lært at svømme i åbent vand (33 %), mens den resterende andel (15 %) har lært at svømme i et friluftsbad eller i en udendørs pool.

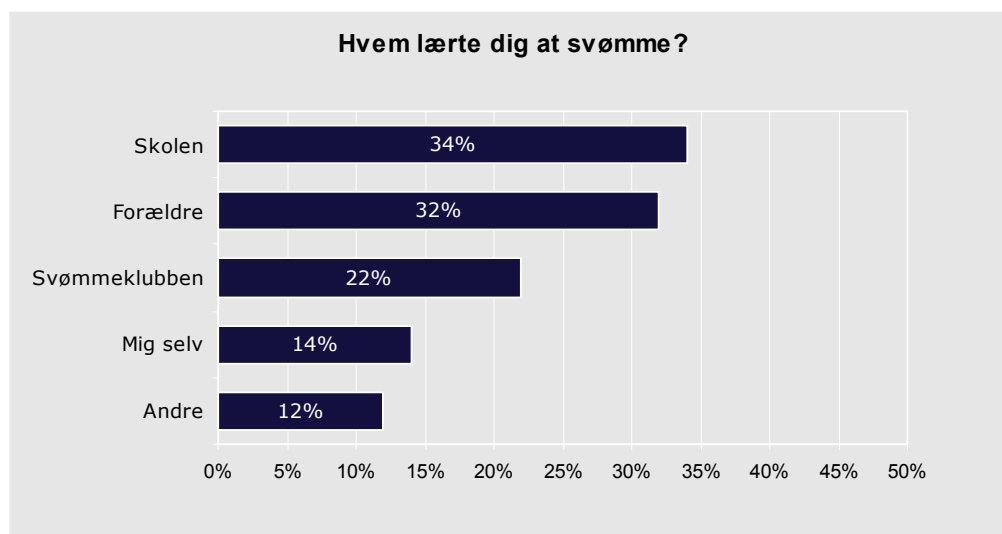
Foretages yderligere analyser på svarfordelingen viser følgende tendenser sig, (jf. tabelrapport):

- Ældre har primært lært at svømme i åbent vand, hvorimod yngre har lært det i svømmehal (56 % af ældre mod 12 % af yngre i "åbent vand" samt 77 % af yngre mod 24 % af ældre i "svømmehal"). I den forbindelse kan der være en reel risiko for at den yngre del af befolkning på sigt i udtalt grad vil være mest fortrolig med og tryk i sterilt vand, dvs. i bassin.
- Modtagere af tilbud om svømmeundervisning har primært lært at svømme i svømmehal, mens ikke-modtagere primært har lært at svømme i åbent vand (54 % mod 23 % i "åbent vand" samt 62 % mod 31 % i "svømmehal").

I figur 13, illustreres det, af hvem deltagerne har lært at svømme.

Figur 13:

Note: Figurens svarfordelinger summer op til mere end 100 %, da mere end én svarangivelse har været mulig.

Flest deltagere angiver "skolen" som den, der har lært dem at (34 %), dernæst følger "forældrene" med 32 %. For "svømmeklubben" gælder det, at de har lært mere end hver femte deltager at svømme (22 %), mens 14 % angiver at de har lært "sig selv" at svømme.

Yderligere analyser på svarfordelingen viser, (jf. tabelrapport):

- At mændene i højere grad end kvinderne lærer sig selv at svømme (18 % mod 9 %), mens kvinderne i højere grad end mændene lærer at svømme i en svømmeklub (28 % mod 16 %).
- At de yngre deltagere i højere grad end de ældre angiver, at "forældre" lærte dem at svømme (48 % fra yngste aldersgruppe mod 25 % fra ældste), mens de ældre angiver "mig selv" som, den der lærte dem at svømme (24 % mod 7 %).

Afslutningsvist i dette afsnit, afdækkes i de nedenstående tabeller og figurer deltagernes transporttid til svømmefaciliteter, deres medlemskab af svømmeklub samt om de har modtaget tilbud om svømmeundervisning i skolen.

Tabel 16 nedenfor viser, hvor lang transporttid respondenterne angiver, at de har til svømmefaciliteter.

Tabel 16: Hvor lang transporttid har du til svømmefaciliteter (bassin)?

	Procentandel
Mere end 1 time	2 % (18)
1 time	1 % (12)
½ time	10 % (100)
Mindre end en ½ time	87 % (870)
Total	100 % (1000)

Svarfordelingen i tabellen er forholdsvis entydig, idet næsten knap 9 ud af 10 deltagere angiver, at de har mindre end en halv time til svømmefaciliteter (87 %). 10 % angiver, at de har en halv time til nærmeste svømmefacilitet, mens kun 3 % angiver, at de har 1 time eller mere til svømmefaciliteter.

Nedenstående tabel 17 viser respondenternes tilknytning til en svømmeklub.

Tabel 17: Er du medlem af en svømmeklub?

	Procentandel
Ja	7 % (70)
Nej	93 % (930)
Total	100 % (1000)

Som det fremgår af tabel 17 angiver relativt få respondenter (7 %), at de er medlem af en svømmeklub. Til trods for den relative lave andel af medlemmer, stemmer den positive svarprocent ikke overens med de medlemsoplysninger, som Dansk Svømmeunion er i besiddelse af. Andelen af medlemmer af svømmeklubber er her endnu lavere. Noget tyder således på at

der blandt deltagerne i undersøgelsen, er nogle, som forstår medlemskab af en svømmeklub i en meget bred forstand. Således kan det tænkes, at deltagerne er tilbøjelige til at betegne dem selv som medlemmer af en svømmeklub, hvis de fx deltager på et svømmehold, som udbydes af den enkelte svømmehal, har måneds- eller klippekort el.lign. til svømmehaller.

Selvom kun få af deltagerne angiver, at de ikke på nuværende tidspunkt er medlem af en svømmeklub, er der flere der tidligere har været medlem af en svømmeklub, jf. nedenstående tabel 18.

Tabel 18: Har du tidligere været medlem af en svømmeklub?

	Procentandel
Ja	35 % (321)
Nej	65 % (608)
Total	100 % (930)

Som tabellen illustrerer, er der en relativ stor forskel mellem antallet, der er nuværende medlemmer af en svømmeklub (jf. 7 % i tabel 17) og tidligere medlemmer af en svømmeklub (35 %). Denne forskel mellem nuværende medlemskab og et tidligere medlemskab, kan muligvis dække over, at man oftest er medlem af en svømmeklub inden det fyldte 18. år (jf. at nærværende undersøgelse er gennemført blandt 18 år+).

Kendetegnende for de deltagere, der har været medlem af en svømmeklub er ifølge yderligere analyser, (jf. tabelrapport):

- At de er kvinder (41 % mod 28 % mænd).
- At de er unge (45 % fra den yngste aldersgruppe mod 26 % fra den ældste).
- At de er modtagere af tilbud om svømmeundervisning i skolen (38 % mod 29 % ikke-modtagere).
- At de har længerevarende uddannelser (41 % fra højeste indkomst-gruppe mod 28 % fra laveste).

I tabel 19 nedenfor, ses deltagernes angivelse af, hvorvidt de blev tilbudt svømmeundervisning i skolen.

Tabel 19: Blev du tilbudt svømmeundervisning i skolen?

	Procentandel
Ja	66 % (661)
Nej	33 % (335)
Ved ikke	0 % (4)
Total	100 % (1000)

Som tabellen viser, er det 2 ud af 3, der har fået tilbudt svømmeundervisning i skolen (66 %).

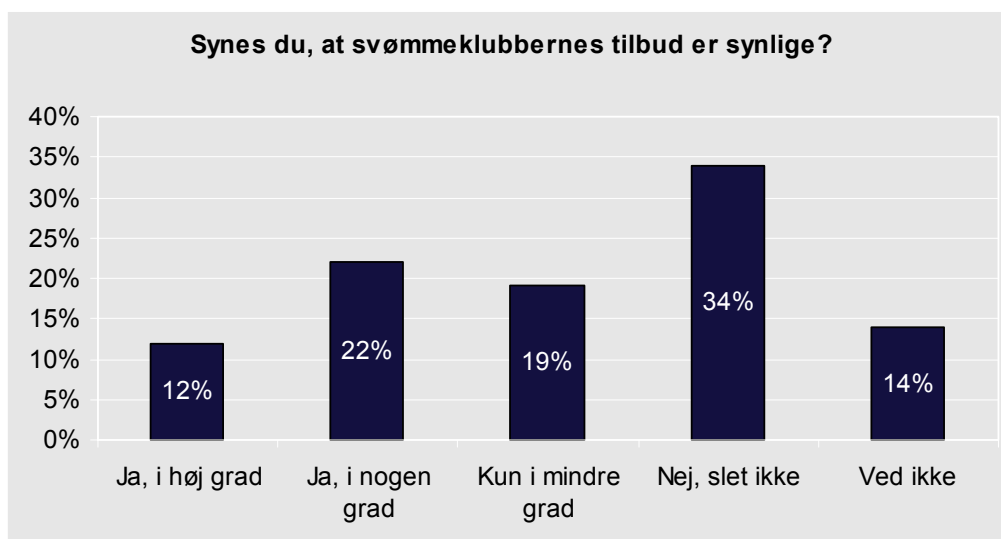
Foretages yderligere analyser på denne svarfordeling, viser det sig, at det i udbredt grad er de yngste deltagere, der har fået tilbudt svømmeundervisning i skolen (91 % mod 42 % fra den ældste aldersgruppe).

3.5.1 Tilbud angående svømning og livredning

Et sidste aspekt i undersøgelsen, er en afdækning af danskernes vurdering af synligheden af svømmeklubbernes svømme- og livredningstilbud samt en afdækning af om danskerne kunne tænke sig at være medlem af en svømmeklub.

Figur 14 viser vurderingen af synligheden af svømmeklubbernes tilbud

Figur 14:

Over hver tredje deltager vurderer slet ikke, at svømmeklubbernes tilbud er synlige (34 %). Dette står imidlertid i kontrast til andelen af deltagere, der vurderer svømmeklubbernes tilbud til i høj eller nogen grad at være synlige (hhv. 12 % og 22 %). Tendensen er således ikke entydig i figur 14.

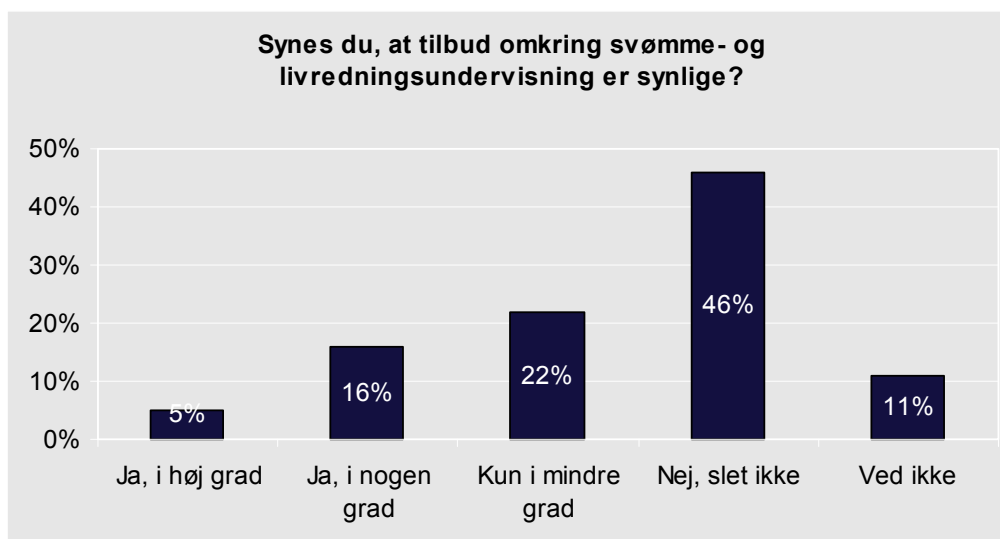
Undersøgt for regionale forskelle, viser det sig:

- At personer fra Hovedstadsområdet i mindre grad end resten af landet angiver at svømmeklubbernes tilbud er synlige. I hovedstaden oplever 24 % at svømmeklubbernes tilbud er synlige (I høj grad eller i nogen grad), mens den tilsvarende andel blandt personer fra de øvrige regioner er 39 %.

Således tyder undersøgelsen på, at svømmeklubbernes tilbud ikke er ligeså synlige i hovedstadsområdet, som de er i resten af landet.

I nedenstående figur 15 illustreres det, i hvilken grad deltagerne vurderer tilbud om svømme- og livredningsundervisning til at være synlige.

Figur 15:

Til trods for at spørgsmålsformuleringerne i figur 14 og 15 ligger op ad hinanden er svarfordelingerne ikke helt entydige. En større andel af deltagerne synes slet ikke at tilbud omkring svømme- og livredningsundervisning er synlige (46 %) end det var tilfældet for synligheden af svømmeklubbernes tilbud (jf. 34 %). Vurderingen af synligheden af svømmeklubbernes tilbud (figur 13) vurderes således mere positivt end synligheden af tilbud om svømme- og livredningsundervisning generelt gør.

Trods forskelle i svarfordelingerne i figur 14 og 15, er der forholdsvis store andele af befolkningen, der ikke vurderer hhv. svømmeklubbernes og generelle tilbud om svømme- og livredningsundervisning til at være synlige. No-

get tyder således på at relevante informationer herom ikke når ud til potentielle brugere af disse tilbud. Muligvis fordi man ikke ved, hvor man i så fald skal henvende sig eller søge information. I den forbindelse kunne man forestille sig at en fælles kommunikationsplatform med tværgående information om svømmeklubbernes tilbud m.v. kunne være en måde at imødekomme den manglende synlighed i befolkning. Herved kan potentielle brugere selv søge på tværs af svømmeklubberne samt evt. private udbydere, når de har et behov.

På spørgsmålet om, man kunne tænke sig at være medlem af en svømmeklub, svarer deltagerne, jf. nedenstående tabel 20.

Tabel 20: Kunne du tænke dig at være medlem af en svømmeklub?

	Procentandel
Ja	16 % (147)
Nej	78 % (726)
Ved ikke	6 % (57)
Total	100 % (930)

Som tabellen viser, er majoriteten af deltagerne ikke interesseret i at være medlem af en svømmeklub (78 %). Dog er der 16 %, der angiver at de godt kunne være interesseret i at blive medlem af en svømmeklub. Sammenholdes disse 16 % med de 7 %, der reelt er medlemmer (jf. tabel 17), er der således en potentiel restgruppe på 9 %. Det er dog ikke helt til at vide, hvad der afholder disse 9 % fra at blive medlemmer. I relation til de regionale forskelle, som vi så i hhv. figur 5 og figur 14, kan det imidlertid tænkes at særligt de personer, der bor i hovedstadsområdet grundet dårlige svømmehalsfaciliteter og ventelister samt manglende synlighed omkring svømmeklubbernes tilbud afholdes fra at tegne et medlemskab.

4 Forældreundersøgelse

4.1 Indledning og sammenfatning

Denne undersøgelsesdel har til formål at afdække forældrenes holdning til deres børns fortrolighed med vand, deres svømme- og livredningsmæssige færdigheder, deres vurdering af børnenes faktiske evner samt holdning til ansvar for tilbud om svømmeundervisning.

I denne særskilte forældreundersøgelse deltager i alt 505 danske forældre til børn i alderen 0-16 år. Blandt de adspurgte er 58 % kvinder og 42 % mænd.

4.1.1 Holdning til vigtighed af svømmefærdigheder

Forældrene har meget klare holdninger til deres børns forhold til vand og svømning.

- Alle forældre finder det således vigtigt, at deres børn er fortrolige med vand.
- Tilsvarende finder praktisk taget alle forældre det vigtigt, at deres børn lærer at svømme.
- 81 % af forældrene mener, at det er vigtigt, at deres børn via skoletilbud lærer at svømme.

4.1.2 Holdning til vigtighed af livredningsmæssige færdigheder

Forældrene har ligeledes stærke holdninger til nødvendigheden af at børnene lærer livredning.

- 88 % af forældrene finder det endvidere vigtigt, at deres børn lærer at redde en anden person i land.
- 74 % af forældrene mener, at det er vigtigt, at deres børn via skoletilbud lærer at redde en person i land.

4.1.3 Vurdering af børnenes svømmefærdigheder

Forældrene vurderer for hovedpartens vedkommende, at deres børn kan svømme, men der er samtidig en betydelig restgruppe.

- 76 % af forældrene vurderer, at deres børn kan svømme, mens 24 % vurderer, at dette ikke er tilfældet for deres barn.

4.1.4 Tilbud om svømmeundervisning i skolen

Forældrene oplyser for hovedpartens vedkommende, at deres børn enten har modtaget svømmeundervisningstilbud i skolen eller forventes at modtage tilbud herom.

- I alt ca. 74 % af forældrene oplyser, at børnene har modtaget eller vil modtage svømmeundervisning i skolen.
- Hver fjerde forældre oplyser derimod, at deres børn ikke har fået eller forventes at få dette tilbudt.

4.2 Vigtighed af svømning & livredning; generelt og i skoleregi

I dette første afsnit belyses forældrenes holdning til vigtigheden af svømning, livredning samt hvor stor en rolle skolen skal spille i den henseende.

Indledende, kan forældrenes vurdering af vigtigheden af at deres børn er fortrolige med vandet, ses af nedenstående tabel 21.

Tabel 21: Hvor vigtigt er det, at dit barn/ dine børn er fortrolig med vandet?

	Procentandel
Meget vigtigt	82 % (415)
Vigtigt	18 % (89)
Mindre vigtigt/ Ikke vigtigt	0 % (1)
Total	100 % (505)

Tabellen viser, at mere end 8 ud af 10 forældre, finder det er "meget vigtigt" at deres barn/børn er fortrolige med vand (82 %). De resterende 18 % finder det "vigtigt".

Forældrene er ligeledes blevet bedt om at vurdere, hvor vigtigt det er, at deres børn lærer at svømme, jf. nedenstående tabel 22.

Tabel 22: Hvor vigtigt er det, at dit barn/ dine børn lærer at svømme?

	Procentandel
Meget vigtigt	81 % (408)
Vigtigt	19 % (96)
Mindre vigtigt/ Ikke vigtigt	0 % (1)
Total	100 % (505)

Tabellen viser på samme måde som tabel 21 ovenfor, at praktisk taget samtlige forældre mener, at det er "meget vigtigt" (81 %) eller "vigtigt" (19 %), at deres børn lærer at svømme

Tabellen ovenfor viser forældrenes generelle holdning til vigtigheden af at deres børn lærer at svømme, i tabel 23 nedenfor belyses det imidlertid, hvor vigtigt forældrene vurderer det, at skolen lærer deres børn at svømme.

Tabel 23: Hvor vigtigt er det, at dit barn/ dine børn lærer svømning i skoleregi?

	Procentandel
Meget vigtigt	46 % (230)
Vigtigt	35 % (177)
Mindre vigtigt	14 % (70)
Ikke vigtigt	5 % (25)
Ved ikke	1 % (3)
Total	100 % (505)

Som det fremgår af tabellen er det hovedparten af forældrene, der mener, at det er "meget vigtigt" eller "vigtigt", at deres børn lærer at svømme i skoleregi. Det mener henholdsvis 46 % og 35 % af forældrene, mens i alt

19 % finder det mindre vigtigt eller slet ikke vigtigt, at deres børn lærer at svømme i skoleregi.

Yderligere analyser viser, at det særligt er forældre, der selv har modtaget tilbud om svømmeundervisning i skolen, der vurderer det til at være vigtigt at deres børn lærer svømning i skoleregi.

I relation til børnenes livredningsfærdigheder, er forældrene blevet spurgt til, vigtigheden af, at deres børn lærer at redde en anden person i land, jf. nedenstående tabel 24.

Tabel 24: Hvor vigtigt er det, at dit barn/dine børn lærer, at redde en person i land?

	Procentandel
Meget vigtigt	45 % (225)
Vigtigt	43 % (219)
Mindre vigtigt	11 % (54)
Ikke vigtigt	1 % (4)
Ved ikke	1 % (3)
Total	100 % (505)

Tabellen viser, at det også er hovedparten af forældrene, der i forhold til deres børns livredningsfærdigheder finder det "meget vigtigt" (45 %) eller "vigtigt" (43 %) at deres børn lærer at redde en anden person i land. Godt hver 10. forældre finder denne færdighed mindre vigtig eller slet ikke vigtig.

Også i forhold til børnenes livredningsfærdigheder er forældrene blevet bedt om at vurdere vigtigheden af, at deres børn lærer at redde en anden person i land i skoleregi. Nedenstående tabel 25 viser forældrenes svarfordeling på dette spørgsmål.

Tabel 25: Hvor vigtigt er det, at dit barn/ dine børn i skoleregi lærer at redde en person i land?

	Procentandel
Meget vigtigt	34 % (172)
Vigtigt	40 % (200)
Mindre vigtigt	20 % (102)
Ikke vigtigt	4 % (19)
Ved ikke	2 % (12)
Total	100 % (505)

3 ud af 4 forældre angiver, at det er vigtigt at skolen lærer deres børn at redde en anden person. 34 % finder det "meget vigtigt" og 40 % finder det "vigtigt". Hver femte forældre mener, at det er mindre vigtigt eller slet ikke vigtigt, at deres børn lærer denne færdighed i skoleregi.

Yderligere analyser viser også her, at forældre der selv har modtaget tilbud om svømmeundervisning i skolen i højere grad mener, at det er vigtigt at deres børn i skoleregi lærer at redde en anden person.

4.3 Forældrenes vurdering af deres børns svømmefærdigheder

I dette afsnit beskrives forældrenes vurdering af deres børns svømmefærdigheder. Derudover foretages en afdækning af omfanget af tilbud om svømmeundervisning i skolen.

Nedenstående tabel 26 viser forældrenes vurdering af deres børns svømmefærdigheder.

Tabel 26: Kan dit barn svømme?

	Procentandel
Ja	76 % (384)
Nej	24 % (121)
Total	100 % (505)

Note: For forældre til flere børn, er forældrene blevet bedt om at besvare spørgsmålet med udgangspunkt i det ældste barn.

Som tabellen ovenfor viser, er det mere end 3 ud af 4 forældre, der vurderer at deres børn kan svømme (76 %). Hver fjerde forældre angiver imidlertid, at deres børn ikke kan svømme.

Nedenstående tabel 27 afdækker i hvilken grad børnene har modtaget svømmeundervisning i skolen.

Tabel 27: Er dit barn blevet tilbudt svømmeundervisning i skolen?

	Procentandel
Ja	54 % (274)
Nej	25 % (125)
Nej, men det forventer jeg bliver tilbudt på de ældre klassetrin	19 % (97)
Ved ikke	2 % (9)
Total	100 % (505)

Tabellen viser, at over halvdelen af forældrene angiver, at deres børn har modtaget tilbud om svømmeundervisning i skolen (54 %). Samtidig oplyser 19 % af forældrene, at deres børn forventes at få dette tilbud på højere klassetrin. Svarfordelingen indikerer således, at den reelle svarprocent på, hvor mange børn, der får tilbudt svømmeundervisning i skolen ligger på ca. 75 %. Hver fjerde forældre oplyser derimod, at deres børn ikke har fået dette tilbud (25 %).

Da det kan tænkes at børnene til de forældre, der forventer at deres barn modtager tilbud om svømmeundervisning, reelt ender med ikke at få tilbudet, er der en risiko for, at andelen af børn, der ikke får svømmeundervisning i skolen bliver større end de 25 %, således at det bliver mere end hver fjerde barn, der ikke har svømmeundervisning i skolen.

5 Børneundersøgelse

5.1 Indledning og sammenfatning

De danske børn har gennemgående et forholdsvis naturligt forhold til vand og svømning. Det hænger formentlig sammen med den svømmeundervisning de modtager og den oplæring, der sker i klubber og lignende.

Nærværende undersøgelse dokumenterer, at de børn, der har modtaget svømmeundervisning i skole eller klub er bedre svømmere og mere fortrolige med vand end børn, der ikke har modtaget samme.

I denne særskilte undersøgelse blandt børn i alderen 11-12 år deltager i alt 615 børn.

En stor andel børn i alderen 11-12 år har modtaget svømmeundervisning i skolen. Det gælder for 89 % af deltagerne i denne undersøgelse. Ligeledes gælder det for en stor andel af børnene, at de går – eller har gået til – svømning i klub. Det gør sig gældende for 60 % af børnene i undersøgelsen.

I relation til de forholdsvis høje positive svarangivelser i børneundersøgelsen, skal det holdes in mente, at disse er baseret på børnenes egne vurderinger, og at børn kan være tilbøjelige til at vurdere sig selv for optimistisk.

5.1.1 Børnenes holdning til svømning

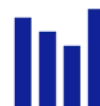
Børnene har ligesom forældre og befolkning i øvrigt en klar holdning til svømning.

- Stort set alle børnene vurderer svømning som vigtigt (97 %).
- 68 % af børnene vil gerne være bedre til at svømme end de er.

5.1.2 Fortrolighed med vand og svømmefærdigheder

Børnene er for hovedpartens vedkommende fortrolige med vand og andelen af gode svømmere er forholdsvis høj.

- Størstedelen af børnene er fortrolige med vand. Det er dog ca. hvert femte barn, der ikke kan slå en kolbøtte eller kan flyde (18 %). Og hvert 10. barn kan ikke lide at få hovedet under vand.
- Børnene er efter deres egen vurdering gode svømmere. 97 % angiver, at de er i stand til at svømme uden hjælpemidler, og 29 % kan svømme mere end 1000 meter. 21 % angiver imidlertid, at de ikke kan svømme over 200 meter, og kan således ikke betegnes som svømmeduelige i henhold til Dansk Svømmeunions definition.

- Størstedelen af børnene har lært at svømme i skolen (45 %) og/eller i en svømmeklub (44 %). Derudover angiver 40 % af børnene, at deres forældre har lært dem at svømme.
- Andelen af gode svømmere er højere blandt børn på de ældre klassetrin, blandt børn der har modtaget svømmeundervisning i skolen samt blandt børn, der har gået eller går til svømning. Det gælder både mht. hvor mange der kan svømme mere end 1.000 meter og hvor mange discipliner man kan svømme mere end 50 meter indenfor.
- I nævnt rækkefølge har børnene sværest ved at svømme mere end 50 meter i disciplinerne: Butterfly (77 %), Rygsvømning (40 %) og Crawl (39 %).
- I forhold til øvrige færdigheder i vand gælder det, at 61 % af børnene, ikke kan bjærge en kammerat og 46 % kan ikke svømme under vandet ca. 12 meter. 4 ud af 10 kan ikke dykke ned ca. 3 meter, mens 13 % angiver at de ikke kan træde vande.

5.1.3 Tryghed og sikkerhed

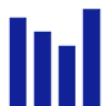
De danske børn føler sig forholdsvis trygge i vand, men trygheden er mindre, når der er tale om dybt og/eller åbent vand.

- Størstedelen af børnene er i høj grad trygge og rolige i vand, når der ikke er dybt (86 %), men kun halvdelen er trygge, når det er dybt.
- 51 % af børnene vurderer ikke, at de er ligeså tilpasse i havet som i en svømmehal eller swimmingpool.
- Trygheden er gennemgående størst blandt børn, der har modtaget svømmeundervisning i skolen og blandt børn, der har gået til svømning.

5.1.4 Benyttelse af svømmehalsfaciliteter

De danske børn i alderen 11 til 12 år bruger generelt svømmehaller flittigt.

- 39 % er i svømmehallen mindst 1-2 gange om ugen, 25 % er det mindst 1 gang om måneden.
- Dog oplyser 28 % af børnene, at de er i svømmehallen sjældnere end 1 gang om måneden.
- 45 % af børnene går oftest i svømmehallen med deres venner, 41 % med deres forældre og 31 % er oftest i svømmehallen med skolen (31 %), mens godt hver 10. barn angiver at de går i svømmehallen med "andre svømmere og trænere i min klub" (11 %)

5.1.5 Børnenes kendskab til baderåd

Børnene kender for hovedpartens vedkommende til 1 eller flere af baderådene (74 %).

- Det er dog mere end hvert fjerde barn, som ikke kender til nogen baderåd (26 %).

5.2 Deltagerne i undersøgelsen

Svømmeduelighedsundersøgelsens analyseresultater er baseret på spørgeskemabesvarelser fra i alt 615 børn i alderen 11 til 12 år. Med afsæt i nedenstående tabeller, præsenteres det indledningsvist, hvordan deltagerne i undersøgelsen fordeler sig i forhold til køn og klassetrin. Ligeledes ses der på, hvor stor en andel af deltagerne, der hhv. har modtaget svømmeundervisning i skolen og går/har gået til svømning i svømmeklub.

Disse baggrundskarakteristika for undersøgelsens deltagere vil i analyserne nedenfor løbende blive inddraget til at uddybe og nuancere de respektive svarfordelinger for undersøgelsesspørgsmålene.

Kønsfordelingen for deltagerne fremgår af tabel 28.

Tabel 28: Er du dreng eller pige?

	Procentandel
Pige	50 % (305)
Dreng	50 % (302)
Total	100 % (607)

Som det fremgår af tabellen, er der en ligelig kønsfordeling mellem børnene. Der er således 50 % piger og 50 % drenge, der har deltaget i undersøgelsen.

Deltagernes fordeling i forhold til klassetrin ses af tabel 29 nedenfor.

Tabel 29: Hvilken klasse går du i?

	Procentandel
4. klasse	9 % (55)
5. klasse	44 % (270)
6. klasse	46 % (278)
7. klasse	1 % (7)
Total	100 % (610)

Størstedelen af de deltagende børn i undersøgelsen befinder sig på hhv. 5. og 6. klassestrin. Som tabellen viser, er det 46 % af deltagerne, der går i 6. klasse og 44 %, der går i 5. klasse. Blandt de resterende deltagere, er der 9 %, der går i 4. klasse og kun 1 %, der går i 7. klasse.

For størstedelen af børnene gælder det, at de har modtaget svømmeundervisning i skolen, jf. tabel 30.

Tabel 30: Har du eller har du haft svømmeundervisning i skolen?

	Procentandel
Har modtaget svømmeundervisning	89 % (542)
Har ikke modtaget svømmeundervisning	11 % (66)
Total	100 % (608)

Af tabellen fremgår det, at hele 89 % af børnene angiver, at de på nuværende tidspunkt har eller tidligere har modtaget svømmeundervisning i skolen. Heroverfor er det kun 11 %, der ikke modtager eller har modtaget svømmeundervisning i skolen. Denne svarfordeling er mere positiv end den vi så i forældreundersøgelsen. Her lå andelen af børn, der ikke forventes at få tilbudt svømmeundervisning på ca. 25 %, når man spurgte forældrene ad, jf. tabel 27.

Andelen af børn, der går til eller tidligere har gået til svømning i en svømmeklub er til gengæld lavere end andelen, der har modtaget svømmeundervisning i skolen, jf. tabel 31.

Tabel 31: Går du eller har du tidligere gået til svømning i en svømmeklub?

	Procentandel
Går eller har gået til svømning	60 % (360)
Går ikke/ har ikke gået til svømning	40 % (245)
Ved ikke	0 % (3)
Total	100 % (608)

Tabellen viser, at der blandt deltagerne er 60 %, der går eller har gået til svømmeundervisning i en svømmeklub. 40 % angiver imidlertid, at dette ikke er tilfældet for dem.

De følgende analyseafsnit har fokus på børnenes holdninger til svømning samt deres svømmefærdigheder. Mere specifikt vil de nedenstående afsnit bl.a. belyse, hvor vigtigt børnene vurderer det at kunne svømme, om børnene er fortrolige og trygge med vand samt hvorvidt de danske børn i alderen 11 til 12 år kan svømme uden hjælpemidler.

5.3 Børnenes holdning til svømning

Nedenstående tabel 32 viser, hvor vigtigt de deltagende børn anser det at kunne svømme.

Tabel 32: Hvor vigtigt synes du, det er at kunne svømme?

	Procentandel
Meget vigtigt	62 % (379)
Vigtigt	35 % (215)
Mindre vigtigt	2 % (10)
Ikke vigtigt	0 % (2)
Ved ikke	0 % (3)
Total	100 % (609)

Stort set alle de deltagende børn vurderer svømning som vigtigt (97 %). Således er der hhv. 62 % og 35 %, der vurderer det til at kunne svømme til at være "meget vigtigt" og "vigtigt". Kun 2 % vurderer, at det er "mindre vigtigt" at kunne svømme.

For en stor andel af deltagerne, gælder det, at de gerne vil være bedre til at svømme, end de er på nuværende tidspunkt, jf. tabel 33.

Tabel 33: Vil du gerne være bedre til at svømme, end du er nu?

	Procentandel
Ja	68 % (412)
Nej	19 % (118)
Ved ikke	13 % (78)
Total	100 % (608)

Som det fremgår af tabellen, er det mere end to tredjedele af deltagerne, der giver udtryk for, at de gerne vil være bedre til at svømme end de er nu (68 %). For 19 % af deltagerne, vurderes dette imidlertid ikke til at være et nærværende behov.

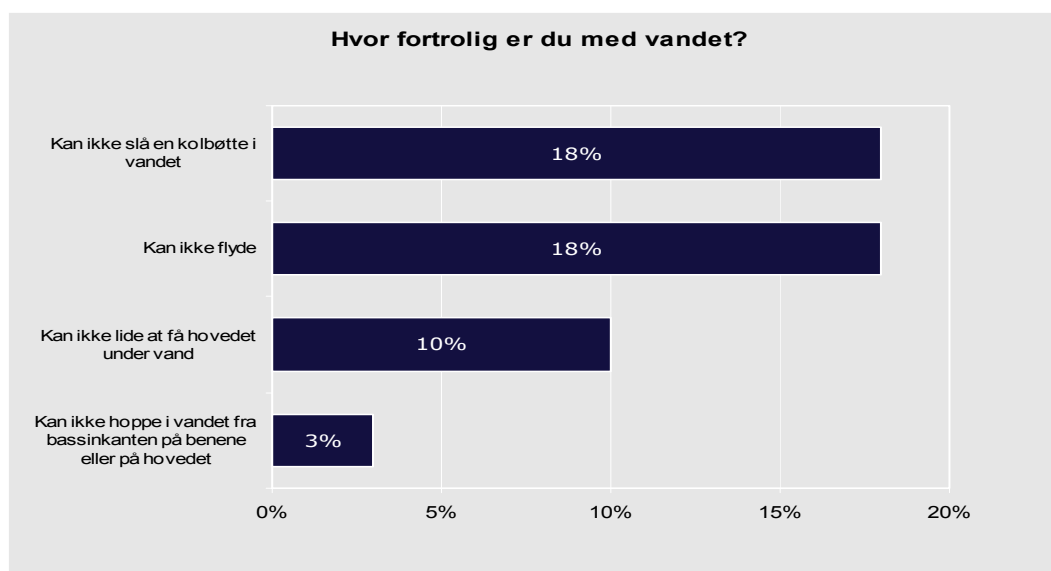
Yderligere analyser viser, at især børn der ikke har gået til svømning gerne vil være bedre til at svømme (jf. tabelrapport). Det gælder for 73 % af disse mod 65 % af de børn, der har gået til svømning.

5.4 Børnenes svømmefærdigheder og fortrolighed med vand

I dette analyseafsnit ses der nærmere på børnenes fortrolighed med vand. Børnene er på en række områder blevet bedt om at vurdere deres egne evner og færdigheder i vand.

Nedenstående figur 16 giver en oversigt over de pågældende færdigheder og illustrerer, hvor stor en andel af børnene, der ikke mestrer disse.

Figur 16:

Figuren viser, at størstedelen af børnene er fortrolige med vand. Det er dog ca. hvert femte barn, der ikke kan slå en kolbøtte eller som ikke kan flyde (18 %). Og hvert 10. barn kan ikke lide at få hovedet under vand.

I undersøgelsen er afdækningen af børnenes svømmefærdigheder baseret på børnenes egne vurderinger. Først er de blevet spurgt til, hvorvidt de kan svømme uden hjælpemidler. Svarfordelingen fremgår nedenfor af tabel 34.

Tabel 34: Kan du svømme uden svømmebælte, svømmevinger, svømmefødder og andre hjælpemidler?

	Procentandel
Ja	97 % (591)
Nej	3 % (19)
Ved ikke	0 % (1)
Total	100 % (611)

Som figuren viser, er det størstedelen af børnene i undersøgelsen, der angiver at de er i stand til at svømme uden hjælpemidler (97 %). Kun 3 % af børnene vurderer, at de ikke er i stand til dette. Dette niveau er højere end i befolkningen samlet set, hvor 91 % oplyser, at de kan svømme uden hjælpemidler.

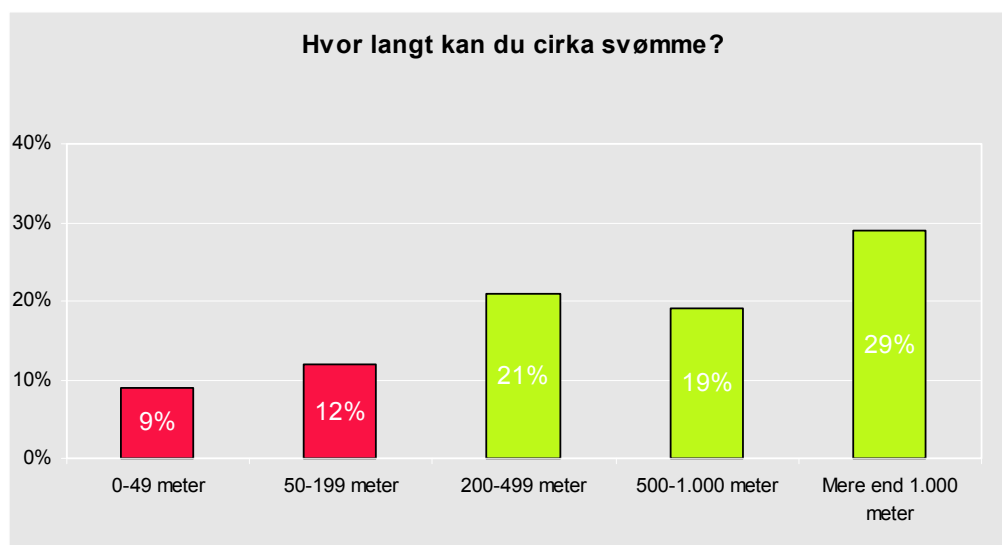
De 19 børn i undersøgelsen, der angiver, at de ikke er i stand til at svømme uden hjælpemidler er karakteriseret ved, at være fra de yngste klasser, ikke at have haft svømmeundervisning i skolen samt ikke har gået til svømning (jf. tabelrapport).

De børn, der har svaret, at de kan svømme uden hjælpemidler, er efterfølgende blevet bedt om at angive, hvor langt de kan svømme. Dette for at få en mere præcis vurdering af deres svømmeevner og for at vurdere, hvorvidt børnene kan gå under betegnelsen svømmeduelige i den forstand, at de skal kunne svømme minimum 200 meter.

Nedenstående figur 17, illustrerer, hvor langt børnene vurderer, at de kan svømme. Og hvor stor en andel af børnene, der reelt er svømmeduelige.

Figur 17:

Af figuren fremgår det, at mere end hvert femte barn ikke kan betegnes som svømmeduelige. Således er det 21 %, der svarer, at de ikke kan svømme mere end 199 meter (markeret som røde søjler). Der er da også 68 % af børnene, der angiver, at de gerne vil være bedre til at svømme.

Inden for længdeintervallerne "200-499 meter" & "500-1.000 meter" er der hhv. 21 % og 19 %, der placerer sig. Og 29 % angiver, at de er i stand til at svømme mere end 1000 meter.

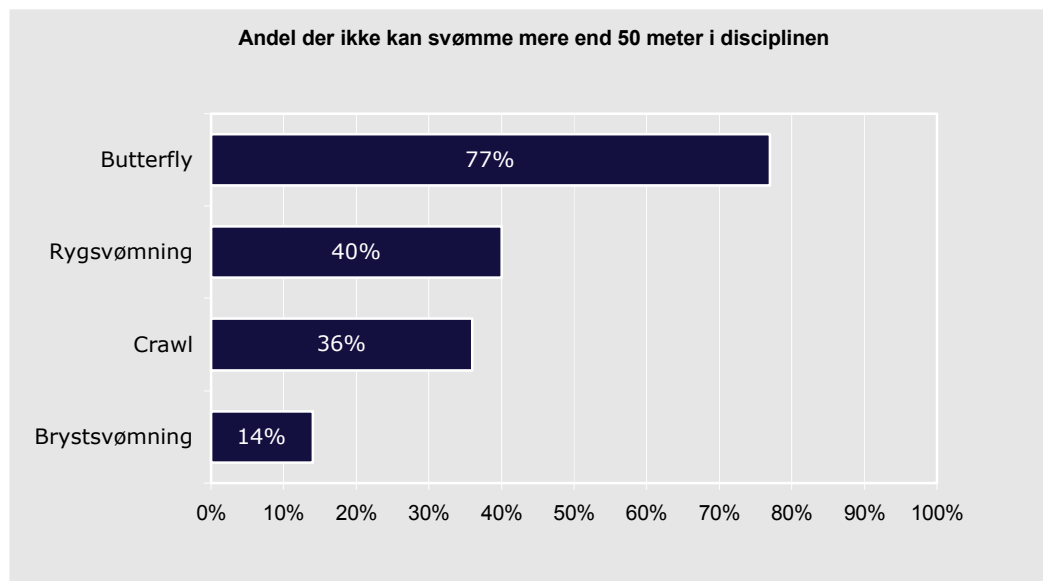
Yderligere analyse viser, at (jf. tabelrapport):

- Børn fra det ældste klassestrin kan svømme længere end børn fra de yngste klassestrin.
- Børn der har modtaget svømmeundervisning i skolen kan svømme længere end de børn, der ikke har modtaget undervisning (30 % af dem, der har modtaget undervisning kan svømme mere end 1.000 meter, mens 19 % ikke-modtagere kan svømme tilsvarende distance).
- Børn der har gået eller går til svømning kan svømme længere end børn der ikke har (35 % mod 19 % af de børn, der ikke har gået til svømning kan svømme mere end 1000 meter).

For at afdække yderligere nuancer af børnenes svømmefærdigheder er børnene blevet spurgt til, i hvilke af følgende svømmediscipliner de kan svømme mere end 50 meter, jf. figur 18.

Figur 18:

Figuren viser at "butterfly" er den disciplin, færrest danske børn angiver, at de kan svømme mere end 50 meter i (77 %). Dernæst følger disciplinen "rygsvømning", indenfor hvilken 40 % af børnene ikke kan svømme mere end 50 meter, "crawl" (36 %), mens det er 14 %, som vurderer at de ikke kan svømme mere end 50 meter inden for disciplinen "Brystsvømning".

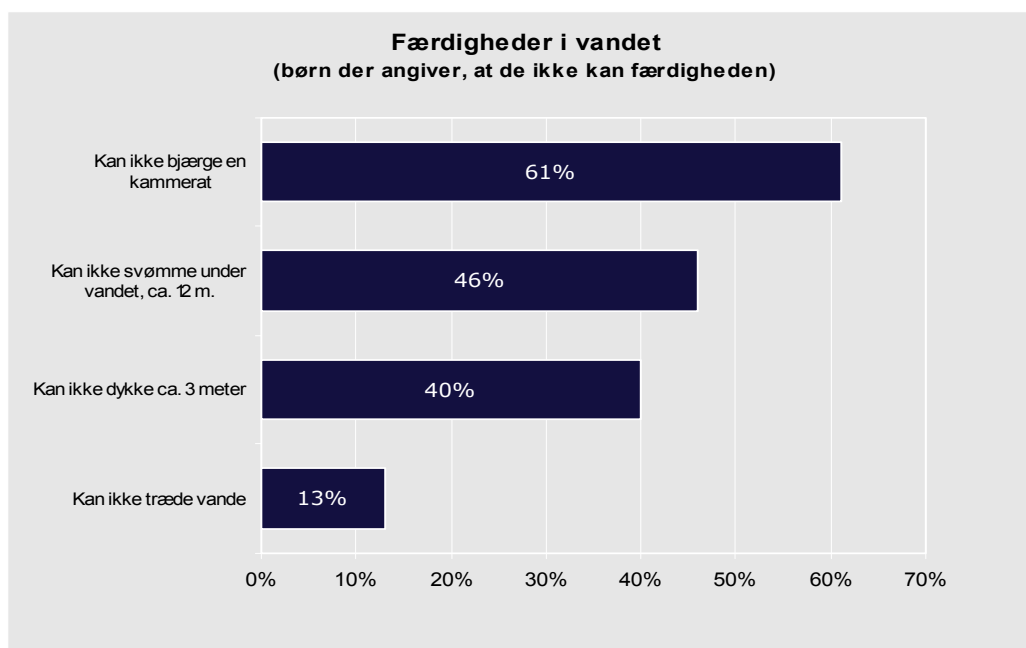
Foretages der yderligere analyser på svarfordelingen i figur 18, viser der sig følgende, (jf. tabelrapport):

- Pigerne kan i højere grad svømme mere end 50 meter i disciplinen "brystsvømning" end drengene kan (90 % mod 81 %). Til gengæld er der flere drenge end piger, der kan svømme "crawl" mere end 50 meter (71 % mod 57 %).
- Modtagere af svømmeundervisning kan i højere grad svømme mere end 50 meter i alle discipliner end ikke-modtagere (hhv. 87 % mod 72 % i "brystsvømning", 61 % mod 47 i "rygsvømning", 65 % mod 51 % i "crawl" samt 13 % mod 4 % i "butterfly").
- Børn der har gået til svømning kan i højere grad svømme mere end 50 meter i stort set alle af disciplinerne end børn der ikke har gået til svømning (hhv. 69 % mod 46 i "rygsvømning", 70 % mod 54 % i "crawl" samt 18 % mod 5 % i "butterfly").

Nedenstående figur 19 afdækker endnu et aspekt af børnenes svømmefærdigheder; her adspurgt om konkrete færdigheder i vand. Figuren angiver den andel af børnene, der har angivet at de ikke mestrer de forskellige færdigheder.

Figur 19:

Som figuren viser, er det 61 % af børnene, der ikke kan bjærge en kammerat og 46 % kan ikke svømme under vandet ca. 12 meter. 4 ud af 10 kan ikke dykke ned ca. 3 meter, mens 13 % angiver at de ikke kan træde vande. Sammenholdes disse svarfordelinger med forældrenes vurdering af vigtigheden af, at deres børn kan livredning overordnet set, jf. tabel 24, er der et betydeligt forbedringspotentiale.

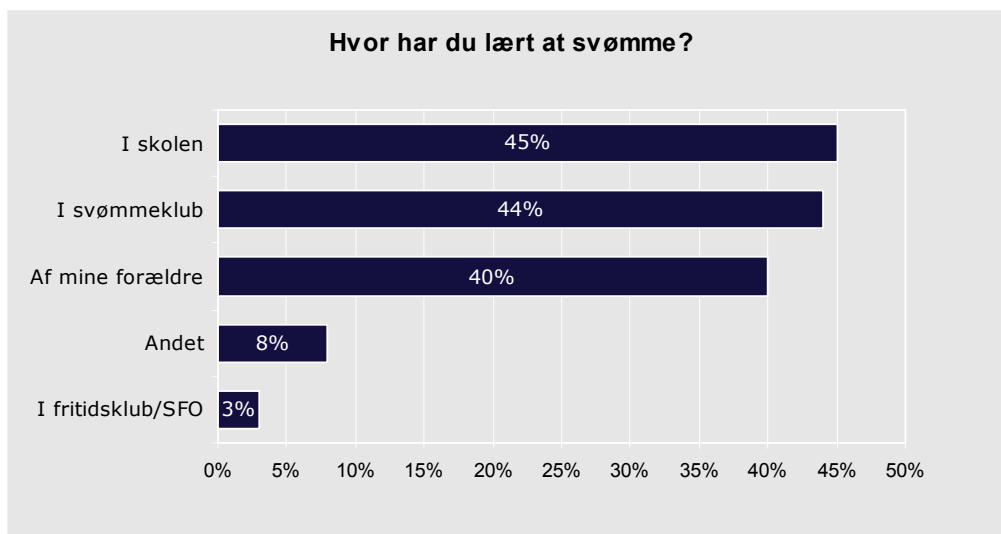
For alle færdighederne, dog med undtagelse af færdigheden at "svømme under vandet, ca. 12 meter" gælder det, at det er børnene fra de ældre klassetrin, der mestrer disse færdigheder bedst (90 % fra 6. klasse mod 79 % fra 4. klasse kan "træde vande", 67 % fra 6. klasse mod 52 % fra 4. klasse kan "dykke ca. 3 meter ned" og 47 % fra 6. klasse mod 28 % fra 4. klasse kan "bjærge en kammerat").

Nedenstående figur 20 viser, hvor de børn, der angiver at de kan svømme, har lært denne færdighed.

Figur 17:

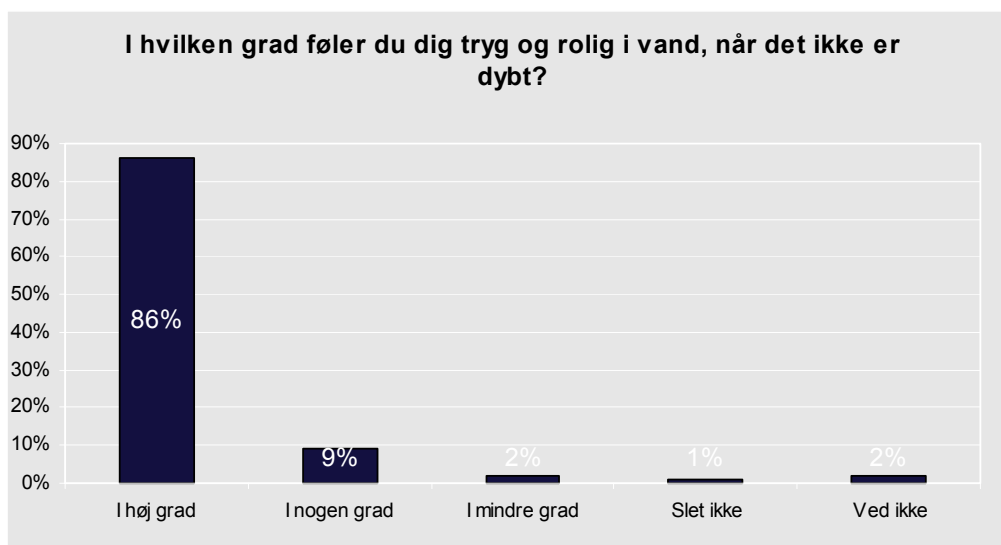

Figuren illustrerer, at størstedelen af børnene har lært at svømme i skolen (45 %) og/eller i en svømmeklub (44 %). Derudover angiver 40 % af børnene, at deres forældre har lært dem at svømme, mens 3 % af børnene angiver at de har lært at svømme i fritidsklubben. Det bemærkes, at en del børn har afgivet mere end et svar.

5.5 Tryghed og sikkerhed

Undersøgelsen af børns holdning til og færdigheder indenfor svømning har også fokus på, i hvilken grad børnene føler sig trygge og rolige i hhv. lavt og dybt vand, jf. figur 21 og 22 nedenfor.

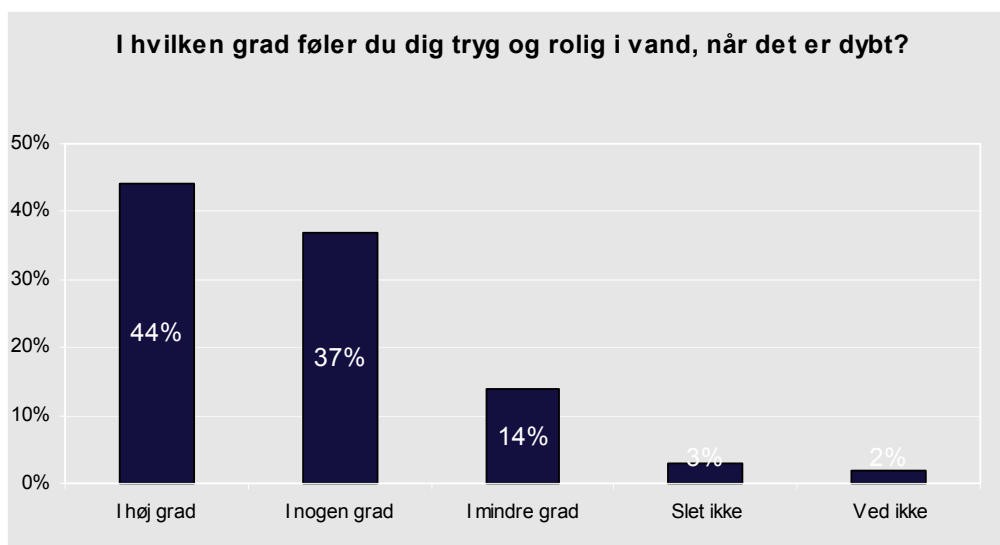
Figur 21:

Som det fremgår af figur 21, angiver størstedelen af børnene at de i høj grad er trygge og rolige i vand, når der ikke er dybt (86 %). Knap hver 10. barn angiver, at de i nogen grad er trygge (9 %), mens kun 3 % angiver at de i mindre grad eller slet ikke er trygge og rolige i vand, når det ikke er dybt (jf. svarprocenten på hhv. 2 % og 1 % i disse svarkategorier).

Nedenstående figur 22 viser børnenes svarangivelser i forhold til tryghed i vand, når det er dybt.

Figur 22:

Som figuren illustrerer, er det 44 % af børnene, der angiver at de i høj grad er trygge og rolige i vand, når det er dybt. 37 % angiver, at de i nogen grad er trygge og rolige. 20 % oplever imidlertid kun i mindre grad eller slet ikke, at de er trygge og rolige på dybt vand. Sammenlignes børnenes svarangivelser i figur 21 og 22, hvor der er tale om hhv. lavt og dybt vand, fremgår det, at børnene oplever at de er mindre trygge og rolige, når de befinder sig i dybt vand.

Yderligere analyser viser, at det er børn fra de yngste klassetrin, der er mindst trygge på dybt vand. Ligeledes er børn, der ikke har modtaget hhv. svømmeundervisning i skolen og gået til svømning mindst trygge i dybt vand. Det viser sig således, at 66 % af dem der ikke har modtaget undervisning i skolen angiver, at de "i høj grad" føler sig trygge, så gælder dette for 83 % vedkommende blandt dem, der har modtaget svømmeundervisning i skolen. Det tilsvarende gør sig gældende i forhold til børn, der ikke har gået til svømning i forhold til børn, der har (76 % henholdsvis 86 %).

Børnenes tryghedsfølelse i vand er ligeledes blevet afdækket ved at spørge ind til, hvorvidt de føler sig ligeså godt tilpas ved at svømme i havet som i en svømmehal eller swimmingpool, jf. nedenstående tabel 35.

Tabel 35: Føler du dig ligeså godt tilpas ved at svømme i havet som i en svømmehal eller swimmingpool?

	Procentandel
Ja	40 % (244)
Nej	51 % (312)
Ved ikke	9 % (52)
Total	100 % (608)

Tabellen viser, at over halvdelen af børnene vurderer, at de ikke er ligeså tilpasse i havet som i en svømmehal eller swimmingpool. Således er børnene mest trygge ved at færdes i bassin.

De mest anvendte begrundelser for, hvorfor man ikke bryder sig om at svømme i havet er:

- "Man kan ikke se bunden"
- "Bange for understrøm"
- "Bange for bølger"
- "Kan ikke lide de mange fisk der er i havet"

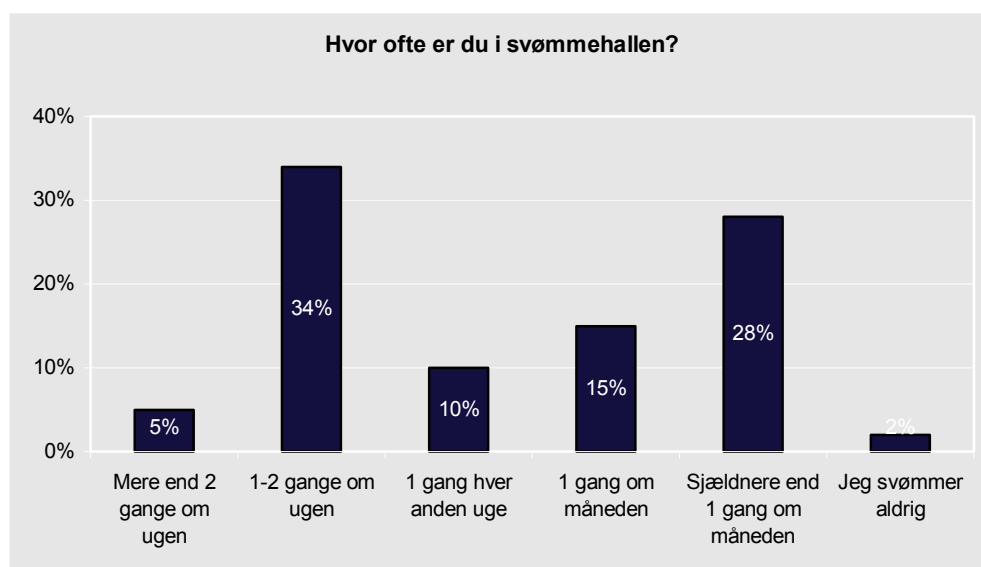
Ud fra figur 21 og 22 samt tabel 35 viser der sig således det billede, at de danske børn i undersøgelsen føler sig mindre trygge i vandet, når der er tale om dybt og/ eller åbent vand.

5.5.1 Hyppighed i benyttelsen af svømmefaciliteter

Som et led i afdækningen af børnenes forhold til svømning, har der i undersøgelsen været fokus på, hvor ofte børnene går i svømmehal og hvem de i så fald er i svømmehal med, jf. 23 og 24.

Figur 23:

Af figuren fremgår det, at de danske børn i alderen 11 til 12 år generelt bruger svømmehallen flittigt. Således svarer 39 %, at de er i svømmehallen 1-2 gange om ugen eller mere. Derudover angiver hver fjerde barn (25 %), at de er i svømmehallen 1 gang hver anden uge eller 1 gang om måneden.. Dog er der blandt børnene også en forholdsvis stor andel, der angiver, at de er i svømmehallen sjældnere end 1 gang om måneden (28 %).

De børn, der er mindst tilbøjelige til at bruge svømmehallen er, (jf. tabelrapport):

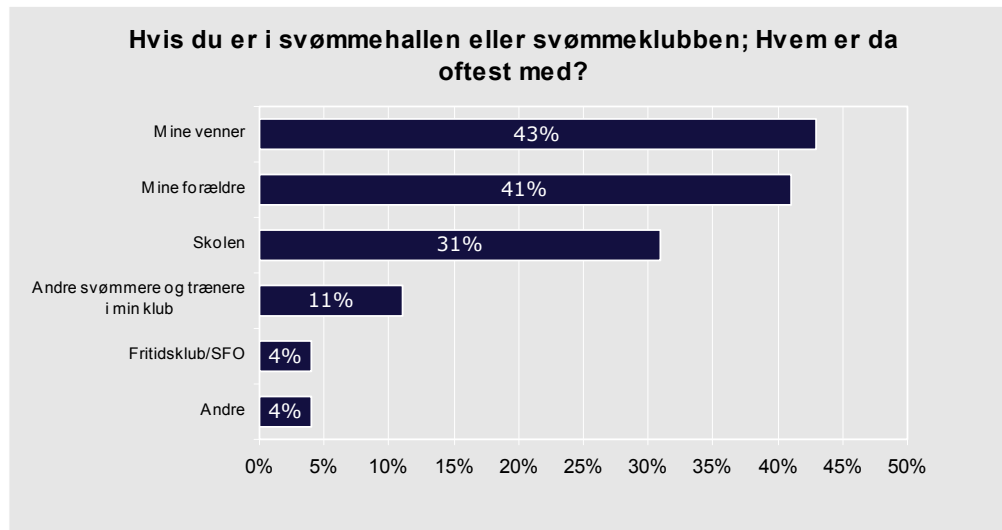
- Pigerne (32 % mod 36 % af drengene benytter svømmehallen "1-2 gange om ugen", mens 30 % mod 26 % af drengene benytter svømmehallen "sjældnere end 1 gang om måneden").
- Børn fra de ældre klassetrin (20 % fra 6. klasse mod 56 % fra 4. klasse benytter svømmehallen "1-2 gange om ugen", mens 39 % fra 6. klasse mod 7 % fra 4. klasse benytter svømmehallen "sjældnere end 1 gang om måneden").
- Børn der ikke har modtaget svømmeundervisning i skolen (23 % mod 36 % modtagere benytter svømmehallen "1-2 gange om ugen", mens 42 % mod 26 % af modtagerne benytter svømmehallen "sjældnere end 1 gang om måneden").
- Børn der ikke går eller ikke har gået til svømning (28 % mod 39 % af de børn, der har gået til svømning benytter svømmehallen "1-2

gange om ugen”, mens 32 % mod 25 % af børnene, der har gået til svømning benytter svømmehallen ”sjældnere end 1 gang om måneden”).

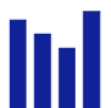
De børn, der angiver at de bruger svømmehallen, er blevet bedt om at tilkendegive, hvem de oftest følges med i svømmehallen, jf. figur 25.

Figur 24:

Blandt børnene er der flest, der angiver, at de går i svømmehallen med deres venner (43 %), En næsten lige så stor andel angiver, at de går i svømmehallen med deres forældre (41 %). Godt hver tredje barn er oftest i svømmehallen med skolen (31 %), mens godt hver 10. barn angiver at de går i svømmehallen med ”andre svømmere og trænere i min klub” (11 %). Det bemærkes, at en del børn har afgivet mere end et svar.

Af yderligere analyser på svarfordelingen, kan det konstateres, at børn fra de yngre klasser i højere grad går i svømmehallen med ”skolen” end børn fra de ældre (67 % fra 4. klasse mod 14 % fra 6. klasse). Omvendt angiver børn fra ældre klasser at de i højere grad går i svømmehallen med ”venner” end børn fra de yngre (56 % fra 6.klasse mod 17 % fra 4. klasse). Ligeledes viser det sig, at børn, der har modtaget svømmeundervisning i højere grad angiver, at de er i svømmehallen med ”skolen” end ikke-modtagere (34 % mod 2 %), hvorimod ikke-modtagere i højere grad angiver, at de er i svømmehallen med ”mine forældre” end modtagere (61 % mod 38 %).

5.5.2 Kendskab til baderåd

Som en sidste dimension ved børnenes forhold til svømning, har undersøgelsen haft fokus på de danske børns kendskab til baderådene, jf. tabel 36.

Tabel 36: Kender du nogle baderåd?

	Procentandel
Ja	74 % (448)
Nej	17 % (102)
Ved ikke	10 % (59)
Total	100 % (609)

Som tabellen viser, angiver ca. 3 ud af 4 børn (74 %), at de kender til nogle baderåd. De baderåd, som flest børn angiver som kendte, er:

- "Gå ikke længere ud end til navlen"
- "Gå ikke ud lige efter at have spist "
- "Bad aldrig alene"

Det er imidlertid mere end hvert fjerde barn, der ikke kender til nogen baderåd. Således er det 27 %, der ikke har et kendskab til nogen baderåd (27 %). Børn med manglende kendskab er primært at finde mellem de børn, der ikke går eller har gået til svømning (31 % mod 24 %).

6 Metode

Undersøgelsen er gennemført for Dansk Svømmeunion i perioden januar til marts 2007. Den består af 3 delundersøgelser: 1 befolkningsundersøgelse, en forældreundersøgelse og en undersøgelse blandt børn i alderen 11-12 år.

I dette afsnit beskrives metoden anvendt i de enkelte undersøgelser.

6.1 Befolkningsundersøgelsens gennemførelse

Befolkningsundersøgelsen består af i alt 1.000 telefoninterviews med borgere i alderen 18 år eller derover. Interviewene er gennemført i februar måned 2007.

Interviewene blev gennemført på baggrund af spørgeskema udviklet gennem samarbejdet mellem Dansk Svømmeunion og Epinion i december 2006 til medio januar 2007.

Inden hovedundersøgelsens påbegyndelse gennemførtes en intern og ekstern pilottest. Dette for at sikre kvaliteten af spørgeskemaet og for at identificere og eliminere eventuelle sproglige uklarheder. Den interne pilottest bestod dels af en ren teknisk test, dels af en mere indholdsmæssig test. Ved den eksterne pilottest blev interviewet gennemført med 20 borgere.

Interviewene er foretaget som såkaldt "CATI-interview". CATI står for Computer Assisted Telephone Interviewing. Dette betyder, at interviewererne guides igennem spørgeskemaet og registrerer svarene ved hjælp af en computerterminal. Der er i denne undersøgelse foretaget op til 10 genopringninger, hvis der ikke er opnået kontakt ved første opringning. Telefonnummer på respondenter der ikke opnås kontakt med, forbliver i databasen, og de bliver interviewet på et senere tidspunkt. På denne måde bliver også de respondenter, som det er vanskeligt at komme i kontakt med, repræsenteret.

6.2 Forældreundersøgelsens gennemførelse

Forældreundersøgelsen er gennemført på samme måde som befolkningsundersøgelsen (se ovenfor). Blot er forældre til børn i alderen 0-16 år blevet stillet et særligt spørgeskema, der er fokuseret på deres holdning til deres børns svømme- og livredningsmæssige færdigheder, fortrolighed med vand samt undervisningsforhold.

Der er gennemført i alt 505 interviews med forældre i sidste halvdel af februar 2007.

6.3 Børneundersøgelsens gennemførelse

Undersøgelsen blandt børn i alderen 11-12 år er gennemført som en kombination af postal og web spørgeskemaundersøgelse. Undersøgelsen blev gennemført i februar 2007.

På baggrund af cpr. udtræk genereredes liste med i alt 1.200 børn i aldersgruppen. Der blev sendt brev og vedlagt spørgeskema og frankeret returkuvert til alle børnene på listen. Brevet blev stilet til forældrene til børnene for at sikre en korrekt, oplyst og betryggende modtagelse af spørgeskemaet. Samtidig indeholdt følgebrevet en vejledning i at benytte sig af en internetopsætning af spørgeskemaet. Der blev gennemført telefonisk rykker blandt forældre til de børn, der ikke havde indsendt svar efter 14 dage.

Der kom i alt 615 svar ind, svarende til en svarprocent på godt 51 %. Det er en tilfredsstillende svarprocent.

Det skal imidlertid bemærkes, at der i forhold til blotlæggelsen af de mere faktiske forhold kan indtræffe en vis usikkerhed. Børnenes vurderinger kan være forbundet med en vis usikkerhed på den måde, at børn kan have en tilbøjelighed til at være forholdsvis optimistisk i sine vurderinger af egne evner. Med det forbehold skal denne rapportdel læses, og det kan samtidig være forklaringen på, at børn fx vurderer sine svømmeevner bedre end forældrene vurderer deres børns evner.

